ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

# Голос України

№ 151 (4651) П'ЯТНИЦЯ, 14 СЕРПНЯ 2009 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР

## Мінус у торгівлі

У січні—червні цього року експорт товарів в Україну становив 17,33 млрд. доларів, а імпорт — 19,773 млрд. При цьому від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі скоротилося в 4 рази (майже на 2,5 мільярда доларів). Як повідомляє Державний комітет статистики, в загальному обсязі експорту товарів порівняно з першим півріччям 2008 року зменшилася частка чорних металів — з 38% до 26,6%, енергетичних матеріалів, нафти та продуктів її переробки — з 6,2% до 4,3%, залізничних і трамвайних локомотивів, дорожнього обладнання — з 3,9% до 1,9%.

## Наші моряки голодують у Греції

У грецькому порту Пірей на борту суховантажу «Капітан Валентин К.» 18 українських моряків, переважно це — мешканці Одеси, оголосили голодовку. Причиною стало небажання судновласників виплатити зарплату. Нині на борту суховантажу одночасно перебувають два екіпажі й два капітани. Один екіпаж мав був змінити перший, який знаходився в морі 12 місяців, і перегнати судно до Маріуполя. Однак влада порту Пірей заарештувала судно за невиконання судновласниками зобов'язань перед бізнесовими партнерами. 9 вересня відбудуться торги з продажу судна, і тоді в моряків з'явиться надія, що з ними розрахуються. Питної води на судні залишилося на два дні. Продовольство закінчується, **повідомляє наш кореспондент В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

# Не Україна ворог Росії, а...




Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

*Учора Українська народна партія провела акцію протесту під посольством Російської Федерації в Києві. Під гаслами «Наводьте порядок у своїй країні!», «Не Україна ворог Росії, ворог Росії — її кремлівська влада» та іншими активісти партії просвіщали росіян на тему «Україна — не Росія». Вони виступили з низкою вимог як до російської, так і до української влади. Зокрема, від Дмитра Медведєва представники УНП хочуть почути вибачення, а Вікторові Ющенку радять відкликати з Москви нашого посла. Крім того, тут лунали заклики записуватися в народне ополчення, щоб у разі чого захищати Україну ледь не зі зброєю в руках.*

*І нарешті вчора Президент України Віктор Ющенко дав відповідь Дмитру Медведєву. На послання Кремля також відреагували за океаном. США підтримують право України на власний вибір і проведення суверенної політики, заявив представник держдепартаменту Філіп Кроулі. Разом з тим він підкреслив, що Вашингтон зацікавлений у конструктивних відносинах Москви та Києва.*

СТОР. 5

КОРОТКО

❒ Українці надають перевагу заощадженням, використовуючи банківські короткотермінові депозити строком до 3 місяців.

❒ У Миколаєві реалізується інвестпроект з утилізації біогазу, вилученого з міського полігона твердих побутових відходів.

❒ На Одещині порушено кримінальну справу стосовно посадовців, які заборгували Пенсійному фонду понад 4 млн. гривень.

❒ Всесвітній день молоді львівські юнаки і дівчата відзначили танцювальною акцією на найвищій точці міста.

**За повідомленнями Укрінформу.**

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

## В Ужгороді розпочалась акція «День незалежності на Хортиці»

12 серпня близько півсотні велосипедистів вирушили з обласного центру Закарпаття до Хортиці, щоб 23—24 серпня взяти участь у зустрічі молоді з усіх регіонів України й виробити спільну позицію, бачення майбутнього України.

Ініціатори акції — громадський альянс «Рідний Ужгород» та «Велобайк Закарпаття». Підтримує її група депутатів Верховної Ради із фракції «Народної самооборони».

Один з організаторів акції Анатолій Синишин вважає, що найбільше зло, яке завжди доводило Україну до руїни, — це поділ на Схід і Захід, на москалів і бандерівців, україно- і російськомовних. Мета цієї акції — кинути своєрідний виклик тим політикам, котрі, сповідуючи принцип «поділяй і владарюй», ведуть державу до занепаду.

Дорогою на Хортицю учасники велопробігу відвідають визначні місця Львівщини, Тернопілля, Вінниччини та інших областей України.

**Іван ГУДЗОВАТИЙ.**
Ужгород.

ФОТОФАКТ



**Уперше в історії міста в Сімферопольському пологовому будинку №2 народилася четверня (у щасливої мами Наталі Білик — три хлопчики та одна дівчинка).**
Фото Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

ПОДІЇ

## Серед безробітних переважають жінки і молодь

Динаміка ринку праці Черкащини зазнає змін. Як повідомили в обласному центрі зайнятості, на 1 серпня цього року кількість безробітних становить 27,6 тисячі осіб, тоді як у лютому на обліку по безробіттю перебувало 42,7 тисячі громадян. Усього в січні—липні понад 67 тисяч осіб зареєструвалися у центрі зайнятості. З них статус безробітних мали 58,1 тисячі, отримували допомогу — понад 50 тисяч громадян.

Цього року середній розмір допомоги становить понад 611 гривень. Торік — трохи більше 432 гривень. За направленнями центру зайнятості понад чотири тисячі здобули після навчання нову професію. Характерна ж особливість «біржі праці» в тому, що половина всієї кількості безробітних становлять жінки, ще майже 40 відсотків — молодь, **повідомляє наш черкаський кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.**

## Коли ж оголосять війну пивному алкоголізму

Учора народний депутат України Дмитро Ветвицький, головний координатор «Форуму порятунку Києва» Віталій Черняховський та представник громадської організації «Твереза Україна» Артем Ступаков на прес-конференції попросили журналістів підтримати їхню ініціативу — почати війну з пивним алкоголізмом в Україні. Першим кроком у цій боротьбі має стати ухвалення законопроекту № 1171 «Про державне регулювання виробництва та обороту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», який уже прийнятий у Верховній Раді у першому читанні.

СТОР. 5

# Лист Президента України Віктора Ющенка Президенту Російської Федерації Дмитру Медведєву


Фото Миколи ЛАЗАРЕНКА (прес-служба Президента України).

Шановний Дмитре Анатолійовичу,

Уважно ознайомився з Вашим листом від 6 серпня 2009 року. Буду відвертим, я дуже розчарований його недружнім характером.

Не можу не погодитися з тим, що в стосунках між нашими країнами є серйозні проблеми, проте дивно, коли Ви повністю виключаєте відповідальність за це з боку Росії.

Наша держава ніколи не відходила від принципів дружби і партнерства, зафіксованих у Великому договорі 1997 року, робила максимум можливого для плідного, взаємовигідного розвитку двосторонніх відносин. Більше того, згідно із зазначеним Договором наші країни мають будувати відносини одна з одною, зокрема, на основі принципів взаємної поваги та суверенної рівності.

І все ж хотілося б відійти від емоцій та неупереджено проаналізувати стан двосторонніх відносин.

Позиція України щодо минулорічних подій у Грузії — загальновідома та збігається з позиціями практично всіх країн світу. Вона полягає у виключній повазі до суверенітету, територіальної цілісності і непорушності кордонів грузинської або будь-якої іншої суверенної держави.

Безпідставними є й закиди щодо постачання зброї до Грузії. Прикро, що незважаючи на неодноразові чіткі і зрозумілі роз'яснення української сторони щодо законності її дій на ринку зброї, російська сторона продовжує послідовну кампанію, спрямовану на формування сприйняття України як держави, що не дотримується міжнародних правил та режимів у галузі військово-технічного співробітництва. У зв'язку з цим варто нагадати, що Грузія не була і зараз не є об'єктом жодних міжнародних санкцій чи ембарго Ради Безпеки ООН, ОБСЄ, Європейського Союзу та інших міжнародних організацій на поставки озброєнь, військової техніки чи товарів подвійного використання. Крім того, російські пропозиції запровадити такі обмеження в рамках ОБСЄ, внесені після російсько-грузинського конфлікту, підтримані не були.

Не може бути предметом політичних нарікань з боку Росії і курс України на інтеграцію в НАТО. Це змушує нас знову повторювати прописні істини про те, що право на вибір міжнародних засобів забезпечення національної безпеки, зокрема участі у військово-політичних союзах, є невід'ємним елементом державного суверенітету будь-якої країни, і Росія має його поважати. Нагадую Вам, що Закон України "Про основи національної безпеки України", який був ухвалений Верховною Радою України у 2003 році, у тому числі й керівництвом нинішньої опозиції, передбачає пряму інтеграцію України до НАТО, аж до прямого членства. Цим керується Президент України.

Також хотів би вкотре наголосити, що прагнення нашої держави до набуття членства в Альянсі жодним чином не спрямоване проти Росії, а остаточне рішення щодо вступу до НАТО прийматиметься лише після проведення всенародного референдуму.

Хочу особливо відзначити, що стаття 17 Конституції України не допускає розташування на території України військових баз іноземних держав. У той же час наша держава залишається вірною своїм міжнародним договірним зобов'язанням щодо тимчасового перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України до 28 травня 2017 року та у повному обсязі виконує положення відповідних базових угод 1997 року. Натомість мушу констатувати наявність серйозних проблем в імплементації базових угод з боку російської сторони в питаннях землі, нерухомого майна, радіочастот, засобів навігації тощо. Протягом всього періоду базування Чорноморського флоту Росії на території України його командуванням систематично допускалися грубі порушення двосторонніх домовленостей та законодавства України, про що українська сторона постійно інформувала російську сторону.

Україна послідовно виступає за розвиток прагматичних стосунків з Росією в економічній сфері, передусім в енергетиці. Україна розпочала програму модернізації української газотранспортної системи для доведення її рівня до високих міжнародних стандартів і готова залучати до цього процесу потенціал європейських країн та інших учасників. Наша країна неодноразово на практиці підтверджувала свою надійність як партнера у транспортуванні енергоресурсів: газу, нафти та матеріалів для ядерної енергетики. Україна — одна з небагатьох країн світу, яка у червні цього року привітала ініціативу Російської Федерації щодо її готовності розпочати багатосторонній діалог з удосконалення міжнародно-правової бази у сфері енергетичної безпеки, яка, на наше переконання, має базуватися на Енергетичній Хартії та документах, напрацьованих в її рамках.

У Вашому листі також міститься чергове повторення відомих закидів, мета яких — спробувати позбавити Україну свого погляду на власну історію, власні національні інтереси, пріоритети зовнішньої політики. Переконаний, що питання історії поряд із рідною мовою, культурою, родинною етикою є фундаментальними засадами для формування держави та ідентифікації української нації.

Порушуючи на міжнародній арені питання про визнання Голодомору в Україні 1932-1933 років, український народ віддає також данину пам'яті мільйонів росіян, білорусів, казахів та представників інших національностей, що померли від голоду у Поволжі, на Північному Кавказі, в Казахстані та інших регіонах колишнього СРСР. Відомо, що під час проведення Акції пам'яті "Незгасима свічка", присвяченої 75-м роковинам Голодомору в Україні, у вікнах сотень міст в усьому світі, у тому числі й у Росії, горіли свічки, що є свідченням багатонаціональної солідарності з Україною у визнанні цього факту.

Жодним чином не можу погодитися з нібито витісненням російської мови з громадського життя в Україні. Елементарні неупереджені оцінки мовної ситуації в Україні і Росії свідчать зовсім про зворотні факти. Саме в Російській Федерації українська меншина практично позбавлена можливості реалізовувати право на задоволення своїх національно-культурних потреб. Підтвердженням цього є відомі висновки міжнародних організацій.

Відповідаючи на зауваження про начебто втручання влади України у справи православної церкви, зазначу таке. Українське керівництво поважає канони і традиції церков та релігійних організацій. Церква в Україні відокремлена від держави, кожен громадянин має право сповідувати будь-яку релігію. Водночас ніхто не може заборонити громадянам вільно висловлювати свою позицію щодо будь-яких питань, у тому числі і релігійних.

Стосовно візиту Патріарха Московського і всієї Русі Кирила в Україну слід наголосити, що ним були висловлені слова вдячності на адресу керівництва нашої держави за високий рівень організації його перебування в Україні. При цьому жодних негативних або критичних оцінок, які наводяться у Вашому листі і дискредитують сам дух цього візиту, Предстоятель Руської православної церкви, звичайно ж, не робив. Загалом ми вважаємо надуманим та недоречним пов'язування питань візиту в Україну Патріарха Кирила з двосторонніми політичними відносинами.

Коментуючи вимушене рішення української сторони щодо двох дипломатичних представників Росії, слід підкреслити, що перед таким кроком ми тричі офіційно доводили до російської сторони інформацію про неправомірні дії зазначених високопоставлених дипломатів. Українська сторона надала достатню доказову базу їх діяльності в Україні, яка завдавала шкоди національним інтересам України. Натомість, відповідні дії російської сторони стосовно українського дипломата є абсолютно невмотивованими та безпідставними. Сподіваюся, що у майбутньому нашим обом державам вдасться уникнути повторення таких прикрих випадків, які затьмарюють двосторонні відносини.

Підсумовуючи наведене, хотів би висловити переконання, що вирішення наявних проблем українсько-російських двосторонніх відносин потребує інтенсивної роботи. Тому рішення відкласти приїзд нового російського посла в Україну, безумовно, не сприятиме конструктивному розвитку наших відносин.

Україна продовжує залишатися прихильником широкої співпраці з Російською Федерацією на основі взаємної поваги, рівноправ'я, шляхом підтримання конструктивного діалогу, в тому числі і на найвищому рівні. Готовність вести діалог за столом переговорів я підтверджував протягом останнього року щонайменше тричі у своїх листах на Вашу адресу. Цей заклик залишається актуальним і сьогодні. На жаль, раніше у відповідь я отримував лише запрошення на участь у скачках на приз Президента Росії та інших багатосторонніх заходах. Сподіваюся, що цього разу Ваша реакція на нього буде конструктивною.

Я впевнений у гарному майбутньому українсько-російських відносин, які базуються на глибоких традиціях дружби та добросусідства між народами наших двох країн і які очевидно є міцнішими, ніж інтереси окремих політичних кіл, та не залежать від ситуативної кон'юнктури політичного моменту.

З повагою,

**Віктор ЮЩЕНКО.**

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

## На парад наречених запрошують усіх, хто має весільну сукню

***Чарівними красунями у білосніжних сукнях милуватимуться вінничани у День Незалежності під час параду наречених, який уперше пройде у Вінниці центральною вулицею міста.***

Організатори дійства, керівники міського палацу «Зоря», запрошують до участі в параді усіх вінницьких красунь, хто має весільну сукню. «Для тих, хто вже побував у ролі нареченої, це буде нагода згадати прекрасні хвилини одруження, для незаміжніх дівчат участь у параді стане своєрідною репетицією перед майбутнім весіллям, а головне — кожна зможе відчути себе королевою», — каже директор палацу «Зоря» Олександр Майданник. За його словами, для участі в параді вже зареєструвалися майже сорок вінничанок. Після проходження головною вулицею міста Соборною на них чекає поїздка-екскурсія по «весільних місцях» Вінниці на ретро-автомобілях і прогулянка на теплоході Південним Бугом. Увечері в палаці «Райдуга» наречені візьмуть участь у конкурсі «Суперхолостяк-2009». Вони й визначать переможця ще одного незвичного конкурсу. Серед наречених розіграють туристську поїздку на двох у Карпати.

Парад наречених стане головним заходом Фестивалю весільних митецтв, який цього дня відбудеться у місті над Бугом. Крім чарівної музики, на ньому презентують виставку весільних фото. Буде показано стародавні й сучасні весільні обряди. Бажаючі візьмуть участь у різноманітних конкурсах.

**Віктор СКРИПНИК.**

Вінниця.

ФОТОФАКТ

**З нагоди 20-річчя заснування Народного руху України біля пам'ятника одному з його засновників Романові Левицькому відбулася панахида.**

Фото Юрія РИЛЬЧУКА (Укрінформ).



## У марші військ в Одесі візьмуть участь понад 1200 військовослужбовців

***В Одесі на плацу Військового інституту Одеського національного політехнічного університету відбулося тренування парадних розрахунків, які братимуть участь у параді військ з нагоди Дня Незалежності на площі Куликове Поле.***

Цього дня, окрім проходження парадних розрахунків та відпрацювання інших елементів урочистого заходу, також був проведений стройовий огляд учасників параду.

Як зазначив перший заступник командувача військ Південного оперативного командування генерал-майор Юрій Карленко, час на виправлення виявлених недоліків у військових ще є. А ось під час генеральних репетицій на місці проведення параду — Куликовому Полі — підрозділи повинні продемонструвати стовідсоткову готовність.

— Традиційно до участі в параді військ відбирають лише кращих військовослужбовців, які зуміли проявити себе під час виконання службових обов'язків, — зазначив генерал-майор Юрій Карленко. — Тому сумнівів у їх сумлінному ставленні до тренувань не виникає. Більше уваги доводиться звертати на злагодженість дій підрозділів та окремі елементи стройової виправки. До Дня Незалежності військові встигнуть підготуватися на належному рівні.

У військовому параді в Одесі, присвяченому 18-й річниці незалежності України, візьмуть участь більш як 1200 військовослужбовців.

Парадні розрахунки сформують офіцери управління Південного оперативного командування, воїни Повітряного командування «Південь» Повітряних сил ЗС України, Західної військово-морської бази ВМС України, 28-ї окремої механізованої та 79-ї окремої аеромобільної бригад 6-го армійського корпусу Сухопутних військ ЗС України, військові ліцеїсти, представники інших силових структур гарнізону.

Відкриватимуть парад ветерани війни та Збройних сил. Музичний супровід урочистих заходів готується здійснити зведений військовий оркестр.

Парад військ на Куликовому Полі прийматиме начальник Одеського гарнізону — командувач військ Південного оперативного командування генерал-лейтенант Петро Литвин.

Також під час свята одесити та гості міста матимуть змогу ознайомитися зі зразками техніки та озброєння Збройних сил України та інших силових структур.

**Управління прес-служби Міністерства оборони України.**



*«Безпідставними є й закиди щодо постачання зброї до Грузії»*

# Перспективний голова перспективного міста

## ЛЮДИНА ТА ЇЇ СПРАВА



Коли міським головою Керчі став не корінний керчанин, а Олег Володимирович Осадчий, який переїхав на південь із шахтарського Павлограда, багато хто здивувався. Від керівників 90–х років він помітно відрізнявся підвищеною вимогливістю, новим підходом до ведення господарства. Ще на посаді директора хлібокомбінату зробив справжню революцію в колективі. Вже через два місяці відмите, сяюче чистотою харчове підприємство круто пішло вгору. Розширився асортимент хлібобулочної, кондитерської та іншої продукції. Народ, відвиклий за роки перебудови від елементарного порядку, оцінив зусилля нового директора і коли він заявив про бажання балотуватися на посаду міського голови, всім миром підтримав його. Довірився людині, яка вже тоді ділом довела, що слів на вітер не кидає.

Вибори загартували його, додали азарту й зацікавленості щоденними проблемами керчан і перспективам міста. Його перші дії на посаді градоначальника сприймалися по-різному. На тлі загального розвалу економіки, холоду, мороку, безгрошів'я розпочати реконструкцію центральної частини міста — це був більш ніж сміливий крок. Але його було зроблено. Метр за метром, вулиця за вулицею він по-хазяйськи розгрібав місто від бруду, вносив у буденно-сіре життя городян зміни, що помітно виділяють Керч серед інших міст Криму. І щиро радів кожній перемозі, кожному, хай навіть незначному, успіхові.

А задуми з експериментів, пілотних проектів втілювались у життя, дивуючи при цьому не тільки городян, але й керівників Криму, України. У 2000-му до Керчі по досвід потяглися керівники міст і адміністрацій автономії, сусіднього Краснодарського краю... І багато хто перейняв у міського голови його досвід роботи. Буваючи сьогодні в містах Криму, бачиш, як активно він реалізовується в життя.

## МОМЕНТ ІСТИНИ

*Старослов'янське слово «осадчий» означає засновник поселення, осілий. Коли така людина вибирала місце для житла, інші селилися поруч. Виходить, довіряли! Випадковостей не буває. На виборах міського голови Керчі в 1998 році довіру керчан людині на прізвище Осадчий навряд чи можна назвати примхою фортуни. Один раз перемогти можна. Але тричі! Це говорить багато про що...*

У чому секрет успіху міського голови Керчі, спитаєте ви? Він до банального простий. У повсякденній роботі, у ставленні до неї і до людей. Він бачить головне — як людина ставиться до дорученої справи: хто — байдуже (стук-грюк, аби з рук), хто строго в рамках посадових обов'язків. Але він шукає тих, для кого робота — це постійний пошук нового, політ думки і фантазії, долання труднощів і бажання утверджуватись і утверджуватись у житті. Таких цінує, довіряє їм і підтримує їх. При цьому й особисту планку тримає досить високо, вважаючи, що люди не знають своїх можливостей до кінця. Він багато їздить, учиться, щоб потім удосконалювати світ хоча б в одному окремо взятому місті.

Керчани вважають, у нього це виходить. Адже без цікавинки не здається жоден об'єкт у місті. Наприклад, активно реконструюються будинки установ охорони здоров'я: жіночої консультації і пологового будинку, дитячої лікарні і протитуберкульозного диспансеру, реанімаційного відділення, реабілітаційного відділення онкології і так далі. Вони сьогодні найкращі в Криму і за дизайном, і за комфортністю, і за оснащеністю медобладнанням

Багато хто дивується, звідки в простого шахтарського хлопця такий розмах, така хазяйська хватка. Він відповідає так: а яка ціна керівникові, котрий не може організувати людей на виконання поставлених завдань? Звертаючись по допомогу до підприємців, керівників підприємств і фірм, каже: «Дорогі мої, це треба не мені особисто, а вашим дітям і онукам, яким жити і працювати не десь за рубежем, а саме в Керчі».

Як ніхто він відчуває стрімкий біг часу. Тому, добиваючись вирішення проблем, відсуває вбік всі умовності, намагається не упустити жоден шанс, дарований йому долею.

Так, Керч не раз відвідували тодішній Президент України Л. Кучма і Прем'єр-міністр В. Янукович. У бесідах з ними він не боявся оголювати проблеми міста, як міг, переконував, що Керч не таке місто, як інші, особливе. Місто-герой. І керівники країни допомагали невгамовному градоначальникові з держбюджету. Було збудовано 30-кілометрову нитку нового водоводу, почалася газифікація Керчі, після 25-літнього довгобуду введено в експлуатацію тролейбусний парк, відкрито дві тролейбусні лінії і сьогодні йде будівництво третьої. В якому місті України за останні 20 років пущено в таких масштабах настільки важливий соціальний транспорт? Більш того, відремонтовано 80 відсотків дахів, замінено кілометри комунікаційних мереж, упорядковано парки, цілі мікрорайони, розвивається соціальна інфраструктура.

Керчани, оцінюючи його внесок у розвиток міста, кажуть, що в історію післявоєнної Керчі ввійдуть два керівники — голова міськвиконкому радянського періоду Аркадій Кузьмович Емін та Олег Володимирович Осадчий.

## РЯДКИ БІОГРАФІЇ

***Осадчий Олег Володимирович народився 16 серпня 1951 року в м. Торез Донецької області в родині шахтаря-гірника. Закінчив у 1986 р. Донецький інститут радянської торгівлі, інженер-механік. Трудову діяльність почав у 1968 р. токарем Торезького електротехнічного заводу. Згодом працював механіком, головним інженером, директором великих підприємств Павлограда Дніпропетровської області. З 1994 р. живе і трудиться в Керчі. З 1998 р. тричі обирався керченським міським головою. Обирався депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Заслужений працівник промисловості Автономної Республіки Крим.***

***У 1999 р. нагороджений Почесною Грамотою Президента України. Володар абсолютної більшості голосів жителів Керчі під час проведення міського рейтингу популярності «Золотий грифон». Лауреат премії Автономної Республіки Крим 2000 р. «За миротворчу діяльність і внесок у розвиток та процвітання Криму». Лауреат міжнародного відкритого рейтингу популярності і якості товарів та послуг «Золота фортуна». Повний кавалер ордена «За заслуги» — так було оцінено його вагомий особистий внесок у соціально-економічний розвиток Керчі. За великі заслуги перед Українською православною церквою нагороджений орденами II і III ступеня святого рівноапостольного князя Володимира. Жонатий, має двох дорослих синів.***

Спитаєте: невже в такого керівника громади з усіма в місті, в Криму складаються рівні стосунки? Звичайно, ні! Не кожному подобається людина з таким життєвим стрижнем, з таким сталевим характером, як Осадчий. Дехто бачить у ньому загрозу власному суверенітетові. І не тільки бачить, а й активно протистоїть, «заводить» населення.

Та все те пусте. Він уміє тримати удар і розуміє, що всім любий та милий ніколи не будеш. Тим більше, що працювати міським головою в країні, де законодавча база ще далека від досконалості і виконання закону нерідко залежить від величини рангу чи зірок на погонах окремих начальників, далеко не просто. Вже кому-кому, а керівникам міст дістається по всій програмі. Залишаючись наодинці з проблемами, нерідко доводиться приймати непопулярні рішення, коли невдоволена громада, невдоволені «нагорі», коли стаєш мішенню для критики.

Не кожний витримує. Проте Олег Осадчий, якщо іншого шляху нема, робить так, як вважає потрібним. І час усе розставляє по місцях, переконує, що він був правий. Саме місто, оновлене, гарне, перспективне, цьому найкращий доказ.

З 2004 року побутує думка, що Осадчий переріс Керч. Може, й переріс. Широта його поглядів, політ думки і масштаби бажань зробити більше для міста, Криму, якщо хочете — України, дивують. У ньому органічно поєдналися набута за одинадцять років політична зрілість і вроджений талант організатора, а ще впертий господарський норов.

Глава Керчі. Авторитетна людина в Криму. Своєрідний, рішучий, сильний керівник. Він завжди тримає руку на пульсі міського й загальнокримського життя. Щиро вірить, що дорогу подужаєш ідучи, що життя на те й дається, щоб кожна людина залишила свій добрий слід на землі. Свою програму-мінімум виконав. Відбудував, відродив, можна сказати, до життя ціле місто, виростив двох самодостатніх синів, посадив не одне дерево, а цілий сад, і готовий і далі трудитися на благо кримчан. Але це вже другий життєвий шлях. Скажемо образно, програма-максимум. Її, як і все інше у своєму житті, має намір утверджувати конкретними справами.

Олег Осадчий нагороджений Україною трьома орденами «За заслуги». Невтомний реформатор, ініціатор дедалі нових і нових проектів, він не дає спокою ні собі, ні людям. Змінює вигляд старих мікрорайонів, які сьогодні заграли всіма барвами веселки і стали зручними для життя, будує тролейбусні лінії, ремонтує дороги і дахи, розвиває Керч промислову і курортну. І вся ця щоденна творча повсякденна земна робота заряджає його божевільною енергією життя. Сучасний градоначальник 26-столітньої Керчі щасливий цим, він глибоко впевнений, що все робить для блага людей, а значить — правильно. І керчани підтримують таку владу, авторитет якої в місті-герої дуже високий.


Міська набережна

На міській набережній по вихідних на тлі шурхоту морських хвиль грає жива музика. Народ відпочиває біля кольорового фонтана, що став улюбленим місцем зустрічей. Розмовляє і сперечається, співає і танцює, цілується... Древнє і таке молоде місто летить крізь сторіччя, утверджується в житті, виходить на новий виток розвитку, залишаючи за собою право в багатовіковій біографії трудової Керчі вписувати нові сторінки і завжди пам'ятати героїв свого часу.

**Віктор ХОМЕНКО.**

Керч.

**Фото автора.**



Реконструйований район Марат-2

ГОЛОС УКРАЇНИ № 151 (4651)
П'ЯТНИЦЯ, 14 СЕРПНЯ 2009

Якщо відносини Москви і Києва й надалі погіршуватимуться, негативні наслідки відчують і в ЄС — німецький експерт Александр Рар *(Укрінформ)*



У Херсоні в ніч з 12 на 13 серпня на Дніпрі затонула знаменита козацька чайка «Спас». Причини з'ясовують водолази, а підняття «Спаса» заплановано на сьогодні, **зазначають в управлінні з питань надзвичайних ситуацій ОДА**

**У НОМЕР**

*ЖИТОМИРЩИНА*

## «Голос...» в Артеці

Не випадково 18—21 серпня Всеукраїнська школа журналістського мистецтва «Голос молоді» завершує цикл літніх виїзних семінарів-тренінгів із соціальної реклами здорового способу життя «Усе в твоїх руках!» у рамках програми «Майбутнє медицини — очима молоді» у МДЦ «Артек». Учасниками тренінгу стануть 24 активні артеківці, які небайдужі до майбутнього своєї країни і цікавляться журналістикою та соціальною рекламою.

Кінцевим результатом тренінгу буде соціальна реклама у вигляді плакатів і пам'яток зі здорового способу життя. І, звичайно, організатори сподіваються, що «голосят» стане більше.

Створені протягом серії літніх тренінгів плакати буде оцінено експертами в жовтні і кращі з них надрукують із зазначенням авторів ідеї. Також учасники тренінгу одержать завдання підготувати статті про здоровий спосіб життя і профілактику негативних явищ, що будуть опубліковані в спецвипуску навчального бюлетеня «ГОЛОСеня» та у фінальній брошурі проекту.

## Замість ремонту — пожежа

Пожежа, яка сталася в Бердичеві, здивувала навіть працівників служби 101. Сигнал про загоряння в будинку по вулиці Червоній надійшов близько першої ночі. Господарів у помешканні не було. Виявилося, вони найняли робітників для ремонту своєї двокімнатної квартири, а самі залишили житло. На час загоряння в помешканні перебував один із ремонтників — його з опіками госпіталізовано. Причини загоряння з'ясовують.

## Після поминок — до лікарні

П'ятнадцять осіб, зокрема троє дітей, доставлено до Попільнянської центральної районної лікарні, ще шестеро потрапили до медичних закладів Києва. Усі вони були на поминальному обіді в Ставищі Попільнянського району. Фахівці зазначають, що під час зберігання і приготування їжі не було дотримано елементарних санітарних вимог.

**Олексій КАВУН.**

*ЛЬВІВ*

## Бізнесмена викрали?

Львівська міліція перевіряє усі версії зникнення директора підприємства «Львівкнопласт». Не виключають, що його могли викрасти з метою викупу. За словами заступника начальника ГУ МВСУ у Львівській області, начальника Львівського міського управління міліції Ігоря Цікала, перевіряють і версію щодо імітації викрадення. Такі припущення виникли через те, що останнім часом у підприємства були фінансові труднощі через борги та проблеми із постачальниками. Не відкидають також версію про викрадення через проблеми з конкурентами.

Про зникнення директора у Сихівському райвідділі міліції дізналися від дружини бізнесмена. Як встановили правоохоронці, востаннє директора підприємства бачили у медичній лабораторії, де він забирав результати аналізів. Є очевидці, які стверджують, що біля лікарні на чоловіка чатували дві автівки. Коли бізнесмен виходив з лабораторії, до нього підбігли двоє невідомих у масках та заштовхали до машини. Автомобіль зникло розшукали на зупинці неподалік лікарні.

**Ірина ЄГОРОВА.**

# Завтра на полювання!

Відкриття полювання на пернатих для мисливців — це все одно, що 8 березня для жінок. Так само, як кожна дівчина ще у лютому переглядає свій гардероб, підкуплює «свіженькі» блузки та мріє про подарунки, кожен мисливець ще з липня продумує, куди і з ким поїде стріляти качок.



Мені пощастило щороку спостерігати за цими зборами, бо батько — завзятий мисливець. Тому кожного літа з подвійним задоволенням перечитую «Мисливські усмішки» Остапа Вишні, й щораз пересвідчуюсь у правдивості кожного слова. Бо роки минають, а мисливці не змінюються.

Зідзвонюватися мисливські громади починають ще в липні. «Куди я поїду на полювання?» — чую говорить телефоном батько. — Цього року в Чернігівську область. Вся качва там. У Черкаській робити нічого — там мисливців більше, ніж качок! А ти куди їдеш?»

І такі дискусії тривають тижнями. Потім, десь за десять днів до відкриття полювання, починаються збори. Спочатку в гаражі йде перевірка гумового човна, щоб стріляти з озера. Потім уся хата завмирає, а батько урочисто витягує зі спеціальної скрині рушницю і починає її перевіряти. Робить він це повільно, відчуваючи значимість кожного руху, а коли перевірка зброї завершена, починається: «А хто знає, де мій патронташ?», «Того року я тут поклав патрони, де вони?», «Мамо, а де моя мисливська сумка?», «Де мій мисливський костюм?». Така метушня триває аж до пізнього вечора, поки усе мисливське спорядження, документи та, головне, харчі не будуть складені у рюкзак.

На самому полюванні я ніколи не була — надто шкода птахів. Щоправда, більшість мисливців повертаються з полювання щасливі і... так би мовити, порожні. Найчастіше кажуть так: «Не було льоту» або «Качка на дальніх ставках засіла, а чирків стріляти не хотілося!». Тому полювання — це все-таки не безглузде нищення природи, а ціла філософія, осягнути яку може лише той, хто на ньому хоч раз побував.

**Тетяна ПАСОВА.**

**До речі**

**За неправильно вбиту качку штраф — 250 гривень, а за благородного оленя — 15 тисяч гривень**

Серед мисливців є й такі, для яких сезон не закінчується ніколи. Це — браконьєри. За словами голови Кіровоградської обласної організації Українського товариства мисливців та рибалок Миколи Головка, це ті люди, з якими постійно борються і контролюючі органи, і члени УТМР.

Спільними зусиллями за минулий рік було встановлено близько двохсот випадків порушень правил полювання. Виникають вони з різних причин. У тому числі й через недостатню поінформованість користувачів мисливських угідь щодо видачі дозвільних документів на полювання, полювання у заборонений час та заборонених місцях.

До речі, нові розміри відшкодування за незаконно добуту дичину (браконьєрство і перевищення норм відстрілу) цього року такі: качка, кулик, перепілка —250 грн., сіра куріпка, фазан, гуска, заєць — 500, лебідь — 1000, бобер — 2600, косуля — 8000, кабан — 10000, олень плямистий — 10000, олень благородний — 15000. Починаючи з суми збитків 4,5 тис. грн., настає кримінальна відповідальність (ст. 248 Карного кодексу України).

**Петро МЕЛЬНИК.**
**Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА (з архіву «Голоса України»).**

# Енергетика потребує інвестицій

***Кошти потрібні як для видобутку сировини, так і для її подальшого транспортування. Про це вчора під час прес-конференції заявив Олег Устенко, виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера. Однак, за його словами, нині світ відчуває справжній дефіцит інвесторів, які наважуються вкладати кошти у довготривалі проекти. Мовляв, більшість з них налякані нестабільністю економічної ситуації у світі і в Україні зокрема. Проте без необхідних вливань енергетична сфера може зіткнутися з низкою серйозних небезпек. Щоправда, на думку Богдана Соколовського, уповноваженого Президента України з міжнародних питань енергетичної безпеки, це надто гучна фраза. Буцімто, йдеться не так про небезпеки, як про виклики, що їм має протистояти наша країна.***

Чи не найбільший вплив на стан вітчизняної енергетичної сфери має платоспроможність населення та стан газотранспортної системи, — переконаний Валерій Боровик, голова правління альянсу «Нова енергія України». Як з першим, так і з другим, переконує експерт, у нас в країні проблеми.

— Про дотації населенню з боку держави Україна говорить постійно, але коштів на компенсацію не виділяє. Що ж стосується модернізації газотранспортної системи, то тут також є низка питань. Ніхто не заперечує, що роботи потрібно вести. Але чомусь постійно кажуть про модернізацію всієї газотранспортної системи. Тобто віддати все в одні руки. Та це навряд чи правильний підхід, — каже пан Боровик.

За його словами, модернізація усієї системи — надто дороге і довготривале задоволення. І знайти виконавця, якому можна було б доручити увесь спектр робіт, складно. «Найпотужніша сьогодні компанія уже завтра може стати банкрутом, — запевняє В. Боровик і додає: — Як варіант, ми пропонуємо провести модернізацію газотранспортної системи поетапно, з вибором виконавців на конкурсній основі». Адже, стверджує доповідач, подібних великих проектів у світі одиниці. Тому усі охочі мають ще позмагатися за право вкласти гроші у модернізацію газотранспортної системи.

Та водночас, на думку Олега Устенка, інвестори до нас не прийдуть, поки інвестиційний клімат України не зміниться. До того ж вплинула на апетити інвесторів і криза. «Інвестори налякані фінансовою кризою і витрачати кошти на довготривалі проекти не дуже хочуть». За попередніми розрахунками, модернізація газотранспортної системи обійдеться щонайменше у 2,5 млрд. доларів.

Тож на разі, мовляв, потрібно подумати про новий підхід до енергосфери. Приміром, скорочення енерговитрат під час виробництва. До речі, за словами пана Устенка, наша економіка є однією з найбільш енерговитратних у світі: «Думаю, криза цю ситуацію трошки змінить, і люди почнуть думати над тим, як економити ресурси». Поряд з цим мають розвиватися й альтернативні джерела енергії.

І звичайно ж, не обійтися без перегляду тарифів. Вартість транспортування має бути адекватною ціні на газ, — мало не в один голос запевняють експерти. Усі ж обхідні проекти транспортування енергоресурсів Валерій Боровик називає блефовими. Мовляв, надто багато роботи, часу і коштів на це піде.

**Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.**

## Вибух забрав життя сапера

Несанкціонований вибух пролунав на спецполігоні зі знищення вибухонебезпечних предметів, розташованому на околиці села Хмельницького у Балаклавському районі Севастополя. Під час вивантаження боєприпасів, що залишилося з часів Великої Вітчизняної війни, які співробітники МНС дістають з Інкерманських штолень, здетонував снаряд калібру 45 міліметрів. Від вибуху загинув сапер — фахівець Міністерства із надзвичайних ситуацій, старший сержант служби цивільного захисту, ще три піротехники МНС і майор служби цивільного захисту дістали поранення.

**За повідомленнями прес-служби Головного управління МНС у Севастополі**, постраждалим оперативно надали невідкладну медичну допомогу і госпіталізували. У причинах того, що сталося, розбирається спеціальна комісія МНС.

**Микола МАГДИЧ.**

## Від серцевого нападу померла туристка

Жінка загубилася у районі полонини Кознєска. **Як повідомляє прес-служба Головного управління МНС в області,** рятувальники Ворохтянської гірничо-рятувальної служби знайшли її швидко. Однак допомога вже не знадобилася: туристка була мертва.

З'ясувалося, що під час прогулянки у 51-річної жінки, яка приїхала в Карпати на спортбазу «Заросляк» з Тернопільської області, стався серцевий напад. Попередня причина смерті — інфаркт. На місце виїхали слідчо-оперативна група Яремчанського міськвідділу УМВС і медслужба, яка й встановила причину смерті.

Цей випадок спонукав рятувальників звернутися до туристів та організаторів гірських походів з проханням більше зважати на стан здоров'я мандрівників.

**Дарина НАЗАРЧУК.**
Івано-Франківська область.

**ФОТОФАКТ**



**Водолаз оглядає станковий кулемет «Максим» зі знайденого в липні цього року міноносця «Лейтенант Зацаренний», який затонув під час Першої світової війни за 2,5 км від острова Зміїний.**

**Фото Андрія НЕКРАСОВА (УНІАН).**

# Не Україна ворог Росії, а...

*ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.*

Позицію, близьку до поглядів Віктора Ющенка, висловлюють представники Української народної партії, котрі вчора пікетували російське посольство.

«Як нація, що поважає себе, ми ставимо вимогу перед Президентом Росії відкликати своє звернення й вибачитись перед українським народом! Адже ми переконані, що це послання напередодні президентської кампанії звернене саме до українського народу з метою вплинути на його вибір», — заявив в інтерв'ю «Голосові України» один з активістів УНП, народний депутат України Ярослав Джоджик (фракція «НУ—НС»). На його думку, те, що Медведєв назвав «антиросійським курсом», є курсом української незалежної держави. «Ми вважаємо, що російська сторона проводить антиукраїнську політику», — підкреслив співрозмовник.

Зранку на запитання «Голосу України», чому Президент тримає паузу, Ярослав Джоджик відповів: «Ще не вечір. Це настільки шокуюче, безпрецедентне, хамське звернення глави іншої держави, яке стосується, по суті, внутрішніх питань української держави, що відповідь Президента повинна бути. Але вона повинна бути дуже виважена і враховувати всі фактори, що є сьогодні в реальній українській ситуації». При цьому політик вважає, що в заданих обставинах основні претенденти на крісло глави держави «повелися, як васали, продемонструвавши, що в них нема єдиної державної позиції».

Ну, а свій заклик до українців записуватися в народне ополчення в УНП пояснюють так: «Ми повинні знати, з ким маємо справу. Ми бачили, як в Абхазію і Південну Осетію під гаслами захисту російського населення вводилися війська. Тому ми, виходячи з багаторічної історії наших взаємовідносин, повинні бути готові до найгіршого варіанта розвитку подій».



Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Сьогодні акції, подібні до київського пікету, відбудуться біля генконсульств РФ в інших містах України. Крім того, УНП звернулася до української діаспори з закликом підтримати її протест під стінами дипмісій Росії у всіх країнах світу.

**Яна СТАДІЛЬНА.**

## Прикарпатці дадуть відповідь російському президенту

У неділю в Івано-Франківську на центральному Вічевому майдані з ініціативи національно-демократичних сил Прикарпаття відбудеться народне зібрання, на якому мають дати відсіч антиукраїнській заяві президента Росії Дмитра Медведєва. Про це було оголошено на загальноміському вічі з нагоди 20-ї річниці створення обласного осередку Народного руху України за перебудову, що пройшов у обласному центрі. Зухвале послання російського президента главі сусідньої дружньої держави викликало загальне обурення у прикарпатців. Тож у неділю в Івано-Франківську очікують на масовість, яка була на всенародних вічах на зорі української незалежності.

**Дарина НАЗАРЧУК.**

Івано-Франківськ.

## Півмільйона — в прихованій касі

Ведення подвійної бухгалтерії при розрахунках із найманими працівниками — одне із найпоширеніших порушень у зарплатній сфері. Про це повідомили податківці області. Під час перевірки майже трьох сотень підприємств, установ та приватних підприємців з'ясувалося, що порушення допускали більш як у двох третинах випадків. Тільки за результатами перевірок було донараховано близько дванадцяти мільйонів гривень податку та штрафних санкцій. До адміністративної відповідальності притягнуто понад двісті посадовців та майже сотню підприємців. Завдяки втручанню податківців більш як шістсот неоформлених найманих працівників отримали півмільйона гривень «тіньового» доходу.

**Ірина КОЗАК.**

Хмельницький.

## ФОТОФАКТ

**На Київщині стартувала Міжнародна молодіжна вітрильна експедиція «Дніпрова хвиля».**


Фото Сергія АНІЩЕНКА (Укрінформ).

# Коли ж оголосять війну пивному алкоголізму

*ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.*

Сьогодні нікого не дивує, що вулиці наших міст «прикрашені» кіосками, де без жодних обмежень можна придбати пиво. Можливо, тому улюбленим питвом підлітків став саме цей нібито нешкідливий напій. А наркологи тим часом попереджають: лікувати пивний алкоголізм складніше, ніж звичайний.

Змінити ситуацію можна, переконаний Дмитро Ветвицький. По-перше, потрібно обмежити місця продажу слабоалкогольних напоїв. По-друге — обмежити рекламу. Особливо піддається її впливу молодь. Тому, як прогнозують автори законопроекту, якщо пиво зникне з екранів, воно поступово зникатиме і зі свідомості. По-третє, необхідно збільшити акцизи і таким чином підвищити вартість пляшки пива. Адже сьогодні купити цей напій може навіть школяр на гроші, котрі батьки дають йому «на пиріжки».

Усі ці три заходи стануть реальністю, якщо буде ухвалено законопроект № 1171. Підтримати його і закликали учасники прес-конференції.

Вертаючись до редакції, автор цих рядків проходила через парк у центрі Києва і мала нагоду на власні очі пересвідчитися у необхідності боротьби з пивом. Адже перше, що я побачила — кафе з широким асортиментом пива і підлітків з пляшками цього напою у руках.

**Тетяна ПАСОВА.**

# Бювет закрили. На ремонт?

***Жителі Печерська провели мітинг під стінами районної адміністрації з вимогою не закривати бювет по бульвару Лесі Українки, 9. Вони побоюються, що затяжний «ремонт» свердловини, який триває вже більш як півроку, лише прикриття, насправді бювет хочуть знести. На це нібито вже є дозвіл міста.***

— За висновком Печерської санепідемстанції, в цій воді надлишок якихось паличок, хоча в Інституті гігієни імені Марзєєва воду вважають якісною, — каже член комітету захисту Печерська від мародерів, народний депутат України першого скликання Олександр Гудима. — Ми занепокоєні тим, що наш бювет хочуть узагалі ліквідувати, адже поруч розгорнулося будівництво.

За його словами, за час «ремонтних робіт» 8 мільйонів літрів води вилилося просто на промивання. До закриття бюветом на бульварі користувався весь район. До нас навіть приїжджали цілими машинами, бутилювали цю воду і потім продавали, згадують місцеві мешканці.

Нагадаємо, бювет по бульвару Лесі України, 9 відкрили в 2002 році, його глибина — 340 метрів, це найглибша свердловина в Києві.

— Зараз для того, щоб відкрити щось подібне, потрібно більше мільйона гривень, а просто так з чиєїсь примхи ліквідовувати вже існуючий бювет означає просто не поважати саме місто і його жителів, — упевнений Олександр Гудима.

**Наталя ОВДІЄНКО.**

## У НОМЕР

*УКРАЇНА*

### Швейцарія готує черговий благодійний вантаж

У вересні швейцарська фірма «Help Point Sumy» направить на Сумщину 11 фур «гуманітарки» та один пожежний автомобіль. Загалом 24 швейцарські волонтери цього разу доставлять у регіон 144 тонни вантажу — шкільні меблі, функціональні ліжка для лікарень, медичне устаткування, рятувальні засоби тощо. До речі, це найбільша благодійна допомога за всю історію співпраці між українцями і швейцарцями. «Довіра швейцарців до сумських побратимів допомагає тепер без проблем збирати у нашій країні гуманітарний вантаж та відшукувати волонтерів для його доставки», — сказала президент фірми Маріанне Піффаретті.

**Владислав ЖМУРКОВ.**

*ПОЛЬЩА*

### На захист українських теленовин

Міський голова Львова Андрій Садовий звернувся до керівників міст Ряшів, Краків, Лодзь, Вроцлав, Перемишль, Люблін, які є побратимами Львова, з проханням захистити права української громади. Єдині «Теленовини», що транслювались на польському громадському телебаченні українською мовою, закрито з метою економії коштів через нібито «незначну» кількість аудиторії. Тепер десятки тисяч українців, розкиданих унаслідок акції «Вісла» по усій Польщі, позбавлені можливості чути про події у світі та в країні рідною мовою. За словами голови Львівського об'єднання товариств депортованих українців Володимира Середи, із відкритим листом до уряду РП з вимогою відновити роботу «Теленовин» українською мовою звернулись також десятки послів Польського Сейму, представники культури, освіти, громадських організацій, знані особистості. Загалом під цим листом поставили підписи близько 3600 поляків.

**Ірина ЄГОРОВА.**

*КРИМ*

### Тютюнова контрабанда

Більше трьох тисяч пачок цигарок відомих імпортних марок намагалися вивезти з України міжнародним вагоном Сімферополь—Берлін. Співробітники СБУ спільно з представниками лінійного відділу МВС станції Сімферополь попередили спробу контрабанди тютюну, упакованого в блоки й тюки та прихованого у технічних і службових частинах вагона. Він мав вирушити в потязі Сімферополь — Київ з наступною відправкою за маршрутом Київ — Берлін. Провідників цього вагона притягнуть до дисциплінарної відповідальності.

**Віктор ХОМЕНКО.**

*КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ*

### Чекають інвесторів

10 німецьких інвесторів на початку вересня прибудуть до Кам'янця-Подільського, щоб вивчити можливості вкладення коштів у різних галузях економіки. Таку новину повідомив депутат Кам'янець-Подільської міської ради, член фракції «Центр», підприємець Сергій Ведерников. Він уже понад 10 років співпрацює з однією німецькою компанією, у результаті чого було відкрито завод металопластикових вікон та дверей європейського зразка. Проте одне підприємство погоди не робить, упевнений його власник, тому й запросив у рідне місто інших інвесторів. Усі вони з одного міста, яке колись називалося Карл-Маркс-Штадт. Партнери мають намір запропонувати впровадження в місті виробництва найпередовіших медичних технічних новинок та сонячних батарей.

**Віра ШПИЛЬОВА.**

Через борги мешканців перед комунальниками влада Хмельницького має намір переселяти злісних неплатників до менших помешкань, **інформує наш кореспондент Ірина КОЗАК**



Імовірність появи восени 2009 року другого циклу кризи постійно зменшується — міністр економіки Богдан ДАНИЛИШИН

# У Житомирі проводжали на... БАМ

«Даешь Байкал–Амур!, «Партия велела — комсомол ответил «есть!» — такі лозунги на старих автобусах і в руках хлопців студентського віку мимоволі змушували житомирян здивовано зупинятися.

Це що, якась новенька політична акція до виборів? З'ясувалося, знімається 24-серійний фільм «Віра. Надія. Любов» про долю різних поколінь однієї родини. У липні знімальна група за участі масовки з місцевих акторів відтворювала в Житомирі радість 9 травня 1945 року, тепер — комсомольський ентузіазм. Цікавою була реакція нинішньої молоді, що стала свідком зйомок: «А що таке БАМ, і коли взагалі це було?»

**Олексій КАВУН.**

Житомир.




**На знімку: знімається епізод «по автобусах!».**

**Фото автора.**

## У НОМЕР

*ХЕРСОНЩИНА*

### Прокуратурі вкажуть на недоліки

Громадська організація «Влада народу», керуючись Указом Президента України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», виступила з ініціативою провести громадське обговорення діяльності прокуратури Херсонської області в забезпеченні свободи слова.

На думку недержавних організацій регіону, стражі порядку слабо здійснюють контроль за виконанням законів у цій сфері. За останні два роки в області фіксували випадки нападів на журналістів під час виконання службових обов'язків, їх били і конфіскували фото- і відеотехніку.

**В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

*ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА*

### Прекрасна няня виявилася нечистою на руку

У неприємній ситуації опинилося молоде подружжя з міста Надвірної. Їх кривдницею стала молода нянька, якій господарі доручили доглядати за своєю дитиною. **Як повідомили в ЦГЗ УМВС України в Івано-Франківській області,** дівчина пропрацювала в них майже місяць, а потім несподівано пропала. Причина її зникнення стала зрозумілою, коли господарі недорахувалися значної суми грошей у своєму квартирному сейфі.

Нечиста на руку нянька також мешкала в Надвірній. Тож оперативники райвідділу міліції передусім навідалися до неї за місцем проживання. Однак удома не застали, бо, як з'ясувалося згодом, дівчина в цей час поспішала насолоджуватися за чужий рахунок заможним життям. Вона, зокрема, влаштувала собі подорож на таксі до іншого регіону України, придбала недешевий одяг. Коли ж її через дві доби затримали, то з викраденої суми залишилося менше третини.

Правоохоронці вилучили у неї близько 4 тисяч гривень, які дівчина не встигла потратити. Проти няньки-злодійки порушено кримінальну справу. Свої дії, за повідомленням ЦГЗ УМВС, дівчина виправдовує тим, що до злочину її буцімто спонукали самі господарі, які необачно залишили у сейфі ключ.

**Дарина НАЗАРЧУК.**

# Не знаєш гриба, не клади його до кошика

Такого масового отруєння грибами Ратнівський район ще не знав. Одразу восьмеро людей потрапили в лікарні, з них шестеро — члени однієї родини.

На щастя, спільне ласування дарами природи для них не завершилося трагічно. Двох молодих чоловіків вже переведено з відділення інтенсивної терапії обласної клінічної лікарні у відділення гастроентерології. Троє жінок ще перебувають в реанімації. Їхній стан лікарі характеризують як середньої тяжкості. Трирічна дівчинка, яку теж чомусь нагодували грибами, перебуває в обласній дитячій лікарні. В її здоров'ї теж намітилися позитивні зміни.

Прикро, що урок цієї сім'ї не став засторогою іншим. Цими днями на тій же Ратнівщині після вживання грибів в районну лікарню потрапили 82-літня бабуся Єфросинія з села Гірники та її 54-річний син. Їх стан близький до задовільного. Зазначимо: з початку літа в області грибами отруїлося вже одинадцять осіб. Це при тому що сезон тихого полювання фактично лише починається. Тож лікарі ще раз застерігають: не знаєш гриба, не клади його до кошика, і навіть ті, в їстивності яких переконані, не давайте малолітнім дітям.

**Микола ЯКИМЕНКО.**

Волинська область.

* * *

***За першу декаду серпня медики й рятувальники Житомирщини зафіксували вже 14 випадків отруєння грибами. Почалося з Бердичева, звідки до реанімації потрапила вся родина — дідусь, бабуся, мама і трирічна дитина. Їм стало погано після вживання грибів, зібраних біля цукрорафінадного заводу. Семеро осіб, з них двоє дітей, довелося везти до Житомира в реанімаційні відділення лікарень з Великої Хайчі Овруцького району — від отруєння не врятувало навіть те, що в цьому лісовому краї на півночі області всі начебто змалку добре вміють розрізняти гриби. Одна дитина померла від отруєння. Медики нагадують, що дітям узагалі не можна давати ніяких грибів, адже в такому віці організм не виробляє ферментів, необхідних для їх засвоєння.***

**Олексій КАВУН.**

# Вчаться зберігати зібране

РЕАЛІЇ

Два мільйони тонн ранніх зернових зібрали на Вінниччині. Загалом в області цьогоріч планують намолотити, разом з пізніми культурами, три мільйони тонн збіжжя. «Як і в інших регіонах, у нас так само є проблема з ціною, — каже голова Вінницької облради Григорій Заболотний. — Хоча в період жнив ніколи не платили за хліб стільки, як він коштує. Питання, як зберегти зерно, щоб уже через два-три місяці продати його дорожче, з вигодою для того, хто його вирощує».

Утім, в області вчаться зберігати зібраний урожай. За словами співрозмовника, реконструкція елеваторів тривала не рік і не два. Ці об'єкти переоснащені за сучасною технологією. Навіть нині, у дні жнив, тривають роботи на потужному елеваторі у райцентрі Крижопіль. Сюди на збереження доставлено найбільшу кількість зерна. Оновлено Вапнярський, Могилів-Подільський, Рахнянський елеватори.

В області планують збудувати ще чотири потужні "комори" для зберігання зерна. «Елеватор-стотисячник починаємо зводити у Калинівському районі, — веде далі співрозмовник, — з'являться вони і в Бару та Жмеринці. Ведемо переговори з інвесторами із Прибалтики, які мають намір спорудити елеватор у Бершадському районі, потужністю на 80—100 тисяч тонн зерна». Г. Заболотний прогнозує, що протягом двох-трьох наступних років у регіоні відпаде проблема зберігання зерна. Крім того, хлібороби зможуть розширити посіви вибагливих до зберігання кукурудзи, сої, ріпаку.

**Віктор СКРИПНИК.**

Вінницька область.

# Рятувальники організували табір для «складних» підлітків

Наметове містечко для літнього відпочинку дітей, які мають девіантну модель поведінки, облаштували співробітники аварійно-рятувального загону спеціального призначення головного управління МНС у сосновому лісі поблизу села Клинці Кіровоградського району.

А потім вирішили, що, крім активного відпочинку на лоні природи, дітям непогано було б засвоїти правила безпеки життєдіяльності. Принаймні, ще раз нагадати про безпеку під час відпочинку — не зайве. В ігровій формі хлопчики та дівчатка засвоювали елементарні правила безпеки, згадували, як себе поводити в тій чи іншій екстремальній ситуації.

Під час першої з двох частин акції рятувальники чергового караулу 8-ї державної пожежної частини Кіровоградського району і бійці аварійно-рятувального загону спеціального призначення продемонстрували можливості спеціальних аварійно-рятувальних автомобілів — САРМ-Л та АПД: гасили умовну пожежу, ліквідовували наслідки «ДТП», підіймали автомобіль за допомогою пневматичної подушки, розрізали металеві конструкції бензорізом та гідравлічними ножицями. А під час конкурсної програми діти пригадували правила безпечної поведінки, показували свою спритність, змагаючись у швидкості вдягання бойового одягу рятувальників. Переможці отримали від працівників МНС заохочувальні подарунки, а найактивнішому та найерудованішому учасникам подарували м'ячі.

**Петро МЕЛЬНИК.**



**На знімку: зустріч із рятувальниками в наметовому містечку.**

**Фото надано прес-службою головного управління МНС в області.**

# Амстердам — місто, що стоїть на оселедцевих кістках

ПОДОРОЖІ

**Так часто кажуть про свій рідний Амстердам його мешканці. І це насправді так. Запахом оселедців тут буквально пронизане повітря, а в невеличких закусочних просто на вулицях вам обов'язково запропонують спробувати коронну страву — харінг, якщо стравою її взагалі можна назвати. Бо це звичайний свіжовиловлений, трохи підсолений оселедець, гарно здобрений цибулею. Їдять його одразу ж на вулиці, закинувши голову і тримаючи харінг за хвоста. Сусідство з морем власне й відбилося на кулінарних пристрастях нідерландців. З давніх часів тут укорінилася звичка їсти більше риби, ніж м'яса.**



Національний напій голландців — ялівцева горілка, або дженевер, її заведено пити стоячи в невеличких закладах з сільським інтер'єром. У Амстердамі навіть недавно відкрили музей цього національного напою. Називається він Дім Болса. Розташований на центральній вулиці Амстердама — навпроти музею Ван Гога. За 10 євро, стільки коштує вхідний квиток, можна продегустувати і дженевер. Відвідувачам також розкажуть історію виникнення напою, продемонструють старовинний спосіб варіння ялівцевого напою в мідних чайниках та навчать змішувати коктейлі на основі дженевера.

Загалом Голландія асоціюється у кожного, хто побував у цій країні, абсолютно з різними речами. Для людей старшого покоління — це, мабуть, країна Рембранта і Ван Гога, тюльпанів і вітряків, передового фермерства тощо. Якщо ж запитати у молоді, то вони скажуть, що це країна найкращих тусовок, де доступне все — куріння легких наркотиків у чисельних кофі-шопах, поїдання грибів-галюцигенів, відвідини кварталу Червоних ліхтарів. До речі, повії, які мають тут свою профспілку, охороняють поліцейські. Втім, додати щось нового до того, що вже сказано про цей специфічний вид діяльності і його мешканців, мені навряд чи вдасться. Це просто треба побачити. Гадаю, кожний матиме свої асоціації та відчуття.

### Велосипед як продовження кінцівок

Для мене ж Нідерланди і найперше Амстердам — це країна і місто велосипедів. Він тут щось на зразок арт-об'єкта — розмальований, розцяцькований, прикрашений якимись неймовірними кошиками, валізками, в які амстердамці кладуть усе, включно власних дітей. Амстердам взагалі, таке враження, пересувається на велосипедах, а останні є продовженням ніг. Велосипеди стоять усюди. Їх прив'язують до стовпів, огорож, ліхтарів, просто кидають на тротуарах. Для роверів там будують паркінги, стоянки, майданчики. Власник частогусто, довго не напружуючи себе, залишає до слушної нагоди один засіб пересування в одному кінці міста, а в іншому бере той, що залишив колись.

Одне слово, велосипеди там скрізь, ними їздять на роботу, на шопінг, до друзів у гості. І на похорони та весілля, мабуть, також. До того ж на них можна побачити як бабусю-пенсіонерку, так і міністра чи мера міста, або й саму королеву, якщо ви їх, звичайно, впізнаєте. Адже на велосипеді всі рівні, а вдягнені всі в Амстердамі дуже демократично і просто. На дорогах для велосипедистів зроблені спеціальні доріжки та стоянки. Просто неба є безліч точок, де можна взяти ровер напрокат. Оплата погодинна. В Амстердамі машини зупиняються перед велосипедами, пропускають. Не треба гаятися й пішоходам, якщо почули ззаду велосипедний дзвінок. Отакий культ здорового життя на екологічно чистому виді транспорту.

Ну а якщо вже зайшла мова про екологію, тут варто згадати й амстердамські баржі. Щоправда, ви можете сказати, що в нашій столиці їх також використовують під житло. Але це лише поодинокі екземпляри, а там вони суцільне продовження пейзажу. Баржі прикрашені квітами, плакатами, а на палубах стоять столики. Там зазвичай господарі вечорами п'ють каву, ведуть неквапливу бесіду і спостерігають за життям навколо. Набридне довколишній краєвид — виключить буксир, і вже зовсім в іншому місці. Одне слово — свобода пересування на окремо взятому відрізку території.

**Марина КРИВДА.**

**Фото Олександра КЛИМЕНКА (з архіву «Голосу України»).**

# Почім гамбургер з горілкою?

ДАЙДЖЕСТ

**Під час економічної кризи світову пресу далеко не завжди цікавлять питання глобального характеру. Очевидно, намагаючись відвернути читачів від сумних думок про гроші, впливові видання дедалі частіше пишуть про... застілля та їжу.**

Так, **французька газета «Ле монд»** розповідає про майбутнє ринку «швидкого харчування», тобто про ресторани на кшталт «МакДональдсу».

«Сектор продажів гамбургерів у ресторанах швидкого харчування (до речі, один з небагатьох, котрий одержав прибуток від економічної кризи) шукає нових можливостей розвитку. Адже, незважаючи на зростання продажів готового харчування, тут спостерігається жорстка конкуренція, — пише видання. — В контексті економічної рецесії і постійних поганих новин, що супроводжують її, люди намагаються знайти ті ресторани, де рахунок якнайменший». Тому, прогнозує «Ле монд», незабаром французькі фаст-фуди зіштовхнуться з трьома новими тенденціями: спеціалізацією (скажімо, один ресторан спеціалізуватиметься на пончиках, другий — на бутербродах), поліпшенням дистриб'юторської мережі і появою якісно кращих бістро.

А от **польська газета «Жеч Посполита»** пише про те, як найкраще схуднути. «Найліпший спосіб для жінки — їсти в компанії з чоловіком, — запевняє видання, посилаючись на результати досліджень аспірантки університету МакМастер, що в Канаді, Мередіт Янг. — Жінки в товаристві чоловіків замовляють менш калорійні страви. Згідно з даними канадської вченої, пані, вибираючи менші порції і здоровішу їжу, вважають, що завдяки цьому мають жіночніший вигляд. Причини — по-перше, жінки упевнені в тому, що легка їжа асоціюється з продуктами для леді. А по-друге, вони переконані, що жінки на дієті мають привабливіший вигляд».

А поки польські жінки продовжують боротьбу із зайвою вагою, російські чоловіки взялися за боротьбу з пияцтвом. Про це **пишуть російські «Известия».** «За масштабом поставлені завдання цілком історичні, — точно підмічає газета. — Адже для того щоб вирвати з алкогольного дурману мільйони росіян, чиновникам необхідно розв'язати справжню головоломку». «Известия» припустили, за якими фронтами може розпочатися атака на «зеленого змія» і до чого вона призведе: «Найбільш, здавалося б, очевидний захід — різко підвищити акцизи на алкоголь. Тоді мінімальна вартість горілки наблизиться до східноєвропейського рівня (близько 5 євро за півлітровку), а попит впаде. Але це по ідеї, на практиці все може виявитися інакше. Чиновники побоюються, що за відсутності доступного спиртного населення кинеться варити самогон і розпивати технічні рідини. Тому остерігаються вживати непопулярний захід. Утім, це не скасовує планової індексації зборів. Нагадаємо, що в 2008 році акцизну ставку було підвищено на 7%, а в 2009-му — на 10%. Десятивідсоткове збільшення ставки очікує на Росію й наступного року, але поки що ця цифра під сумнівом — в уряді думають».

**Газети читала Тетяна ПАСОВА.**

КАЛЕЙДОСКОП

## ОБСЄ обвинувачує Казахстан у порушенні свободи слова

**Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) обвинуватила Казахстан, який засудив на три роки ув'язнення журналіста, у порушенні зобов'язань щодо захисту свободи слова.**

Нагадаємо, наприкінці минулого тижня суд визнав Рамазана Єсергепова, власника і головного редактора газети «Алма-Ати інфо», винним у публікації секретних даних. Його звільнення зажадала міжнародна організація «Репортери без кордонів».

## Ватикан обурений італійською лотереєю

**Італійська лотерея, у якій розігрується більш як 130 мільйонів євро, обурила Римсько-католицьку церкву. Вона назвала гру на такі гроші аморальною.**

Учора в Італії відбувся черговий розіграш найбільшої у світі лотереї. Зірвати джекпот, відгадавши 6 чисел із 90, нікому не вдавалося із січня, хоча лотерея проводиться тричі на тиждень. Шанс виграти головний приз — один на 622 мільйони.

Величезний виграш сподіваються зірвати не тільки італійці. Щоб купити лотерейний квиток, на Апенніни приїжджають із сусідніх країн. Організатори лотереї на критику Ватикану поки що не зреагували.

## США оплакують кончину найбільшого у світі пса

Найвищий собака у світі, за даними «Книги рекордів Гіннесса», вмер у Каліфорнії у віці семи років від раку кісток. Мармуровий дог Гібсон з американського міста Грасс-Валлі, стоячи на задніх лапах, був на зріст 2,16 метра!

Діагноз «рак кісток» (на згадану хворобу досить часто страждають собаки цієї породи) був поставлений Гібсону в квітні цього року, тоді ж каліфорнійські ветеринари провели операцію, внаслідок якої псу ампутували праву передню лапу. Собака також пройшов курс хіміотерапії, однак це не допомогло запобігти подальшому поширенню хвороби. І власник прийняв рішення приспати пса.

ФОТОФАКТ



**Демократичний фронт визволення Палестини проводить тренування для жінок-солдатів.**

**Фото СІНЬХУА\Укрінформ.**



— Можливо, вперше за останнє двадцятиріччя у районі почали зростати показники народжуваності. Так, за п'ять місяців цього року на світ з'явилося 333 немовляти. Якщо порівняти з відповідним періодом минулого року, це більше на 41 дитину. Новонароджені стануть колись школярами. Віриться, що жодна дитина більше не відвідуватиме школу, де ризикуватиме життям чи здоров'ям, а також буде позбавлена частини сучасних освітніх послуг тільки через чийсь надуманий протест, — каже заступник голови Кам'янець–Подільської адміністрації Ніна ГУРСЬКА

РЕАЛІЇ

## Чужа школа стала рідною

Щоб не розпорошувати бюджетні кошти на утримання маленьких шкіл–комплектів, у Кам'янець–Подільському районі на Хмельниччині в минулому навчальному році їх закрили аж 11. Це більше половини від загального числа всіх ліквідованих шкіл по області. За такий радикальний крок знайшлися охочі «всипати» районній владі «на горіхи». Причому незадоволення нуртувало не на місцях, а в обласному центрі! Саме звідти збиралися маніпулювати протестними акціями в селах Кам'янеччини окремі громадські «діячі».

Однак, як виявилося, потреби в пікетах, мітингах, перегороджуванні автострад самі «постраждалі» не мали. Дуже швидко люди в селах зрозуміли: зміни, що відбуваються, — лише на краще для їхніх дітей. Адже саме батьки обирають, де вчитися їхній дитині. Опинившись біля старої хати в селі Рункошів, яка правила за школу для 12 учнів, можна лише вжахнутися: як не боялися дорослі за життя дітей?! Одна зі стін відійшла, утворивши чималу тріщину, вікна малесенькі, старій хаті, яку пристосували колись під школу, понад сто років. Усю підлогу з'їв грибок. За радянських часів у селі почали споруджувати нову школу, але так і не звели її, довгобуд перетворився на руїни. Переведення юних рункошівців у Грушківську школу, яка славиться на всю округу, було порятунком для них. Батькам Маринки Кузьмінської голосувати за таке рішення не довелося: обоє вони в Італії на заробітках, а дівчинка — під опікою тітки. Маринка захоплено розповідає про велику школу: «У нас є комп'ютерні класи, майстерні, велика гарна їдальня, своє поле і трактори. Усі дівчатка можуть вивчитися на швачок, а хлопці — на трактористів. Нас зустріли дуже привітно, ніхто не ображає. Я вже так скучила за всіма!».

Закривши 11 неперспективних закладів, де утримання одного школяра на рік обходилося вчетверо дорожче за навчання дитини в великих школах, в районі змогли навіть зекономити. А кошти спрямували на розвиток нових освітніх округів. Ось недавно з'явився шкільний автобус у Гуменецькій школі. Учні з п'яти сіл тепер мають чим добиратися на уроки. «Загалом є десять шкільних автобусів, ще два орендуємо, — повідомили в районному відділі освіти. — Проте витрати на них — менші, ніж на утримання, ремонти та опалення старих пристосованих під школи хат. На Кам'янеччині є ще шість шкіл, в яких освіту здобувають навіть менше, ніж по десятку дітей. У багатьох навчається півтора десятка. Ми хочемо створити рівні умови для здобуття сучасної освіти кожній дитині, не гірші за міські».

**Віра ШПИЛЬОВА.**
Кам'янець-Подільський.

# Ферми на... кримських пляжах?!

ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА




Масштаби хижацького захоплення безцінної кримської землі вже досягли небезпечних для спокою краю меж і стали гальмом у розвитку півострова.



Якщо оцінити за найскромнішими мірками один кримський гектар в бодай 200 грн., то й тоді вартість ніде не врахованої й необлікованої землі становитиме 60 мільйонів гривень. Насправді ж сума більша на порядок.

До того ж, за користування цими масивами ніхто не платить ні земельної ренти, ні податків, навіть за їх придбання в бюджет не перераховано жодної копійки. Це при тому, що дорогоцінна кримська земля обов'язково повинна продаватися з аукціону. Якби це все чинилося так, як належить за законом, як відбувається в інших регіонах України і в світі, то незрівнянно більшими надходженнями поповнювалися б діряві місцеві бюджети.

### Лавина зловживань

А поки що результати боротьби з земельними порушеннями не втішають. За цей період виявлено 55 фактів фальсифікації у перевірених рішеннях про виділення в оренду землі на конкурсній основі лише Ленінською, Кіровською й Нижньогірською райдержадміністраціями та органами місцевого самоврядування, які свої «земельні помилки» виправляти не поспішають.

Грубі порушення останнім часом допустила й Сакська райдержадміністрація. Зокрема, стосуються вони скорочення до всього-на-всього 50 метрів водоохоронних зон узбережної захисної смуги цілющих озер і Чорного моря. Використовуючи всілякі лакуни в законодавстві, певні особи витребували землі для ведення особистих селянських господарств... на пляжах. Новоспеченим «фермерам» нині завозять землю під самісінькі хвилі, засипають нею пісок й починають поспішно зводити палацики і «хатинки». Дивно, що все це неподобство відбувається зі згоди органів архітектури, багатьох інших державних структур, «благословення» сесій райрад і районних влад.

Цілу низку порушень виявлено в рішеннях про передачу ділянок на колишніх сільськогосподарських й лісних угіддях, на що перевіряльники відреагували поданнями про негайне відшкодування завданих у результаті цих безчинств збитків. Завдяки цьому в бюджети різних рівнів надійшло 5 млн. грн. Ще 17 «свіжих» позовних матеріалів направлено в суд для відшкодування втрат сільсько- й лісогосподарського виробництва на суму близько двох мільйонів гривень.

Загалом на землях сільгосппризначення з початку нинішнього року зафіксовано 400 порушень на площі майже 37 тисяч гектарів. У зв'язку з цим складено протоколи, визначено збитки, матеріали відправлено в прокуратуру. Справжній сплеск порушень помічений улітку в зоні прибережної захисної смуги, де самочинно розміщаються так звані стоянки й табори, за які в бюджет не надходять ні плата від оренди землі, ні податкові відрахування.

Є надія, що цю лавину земельних зловживань стишить суворе виконання кримської регіональної програми з раціонального використання й охорони земель, проект якої буде винесено на розгляд найближчої сесії Верховної Ради автономії.

Що ж до тенденції створювати «ферми» на пляжах нібито для ведення особистого селянського й фермерського господарства на узбережжі, то скажу, що призупинити цей процес не вдалося навіть цілій низці постанов Верховної Ради автономії. А торік і останнім часом в Роздольненському районі за два кілометри від моря з'явилося одразу 35 особистих селянських господарств на площі 70 гектарів, у Сакському районі — 443 (!) господарства на 616 (!) га. І таких випадків багато в усіх причорноморських регіонах.

Мало не щодня множаться потоки заяв на виділення двох гектарів земель для ведення фермерських господарств ще ближче до моря — вже за сто метрів від узбережжя (!) в Роздольненському районі. Ще тривожніша ситуація склалася останнім часом на Південній косі завширшки 80—100 метрів у Сакському районі, де нинішньої весни органи місцевої влади під особисті селянські господарства віддали 25 гектарів землі. На цій вузькій смужці піску біля хвиль намітили... будівництво тепличного комбінату (?!). Справжня війна ведеться сьогодні й за Північну косу, що на території Євпаторійського торгового порту.

**ФАКТ**

***За даними Держкомзему, при тому, що по всій Україні спірних гектарів зафіксували 32 тисячі, на території півострова сьогодні нараховано 60 конфліктних ситуацій, пов'язаних з використанням земельних ділянок площею близько сімнадцяти тисяч гектарів. Таких самозахватів у межах Сімферополя, Судака, Ялти, Феодосії, Євпаторії, Сімферопольського й Бахчисарайського районів виявлено понад півсотні на загальній площі близько двох тисяч гектарів.***

### Ціна питання

Оглядачі відзначають: сплеск самозахватів почав спадати після спільної заяви урядовців і правоохоронців: «Жоден кримський самозахват узаконено не буде». Нині землю захоплюють уже не для вирішення житлових проблем, як це було у 90-х роках, а для подальшого продажу — вартість високоліквідних кримських ділянок обраховується мільйонами доларів.

Причому навіть у розпал кризи бажаючих придбати шматочок суші біля моря не меншає, як і бажаючих зірвати свій куш учасників непевних оборудок — різного рангу чиновників.

Із них у Сімферополі й районі — 40 значних самозахватів (площею понад тисячу га). В Судакському захоплено 165 гектарів, у Євпаторії — 22, в Ялті — 17 га... Тим часом у віддалених від моря степових чи сільських районах Криму не зафіксовано жодного самозахвату.

Зрозуміло, що захоплюють землю з потенційною можливістю швидкого й найвигіднішого продажу. Ріелтери відзначають: якщо під Сімферополем ціни за сотку коливаються від двох до десяти тисяч доларів, то чим північніше, тим земля дешевша.

У Присиваських селах сорок соток разом з будинком пропонують вже за вісім і навіть усього за п'ять тисяч доларів. У курортних регіонах це зазвичай стартова ціна сотки, однакова й у східному, й у західному Криму. Хоча в Чорноморському районі й селищах феодосійського регіону поруч з морем сьогодні можна придбати ділянку по 2,5 чи три тисячі доларів за сотку.

На території Ялти та всіх її південнобережних селищ вартість сотки землі біля хвиль коливається від двадцяти до тридцяти п'яти тисяч доларів. А в найпрестижніших місцях так званої першої берегової лінії вимагають не менше п`ятдесяти тисяч «зелених», у віддаленіших від моря — щонайменше по 10—15 тисяч доларів за сотку... Не менші ціни й в алуштинському регіоні, а в самій Алушті правлять від двадцяти п'яти тис. у. о. за сотку біля моря. В районі Севастополя сотка такої землі коштує від шести до двадцяти тисяч в американській валюті. Зменшити такі розцінки не під силу навіть економічній кризі, яка здатна дещо притлумити тільки попит на землю Південнобережжя.

Більшість же тих, хто продає й купує такі ділянки, вважає їх найнадійнішим способом уберегтися від інфляції, кажуть: криза закінчиться, а попит — ні. Адже жаданих багатьма ділянок, насамперед під забудову біля моря, дедалі меншає, отже, вартість їх тільки зростатиме, як посилюватиметься й боротьба за кримське узбережжя.

**Віктор ХОМЕНКО.**
**Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.**

* СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ *

# Пити можна, купатися — ні




До відкриття європейського молодіжного чемпіонату з футболу, що відбувся в Донецьку, запустили інтернет–путівник англійською мовою. Серед практичних порад туристам міститься і така: «Не пийте воду з–під крана або не кип'ячену воду». Автори путівника вважають, що вода, яку вживають мешканці «регіону європейського футболу», може зашкодити здоров'ю гостей.

### «Виробники фільтрів обіцяють очищення води від фенолів і важких металів, яких у ній немає»

На Донецькій фільтрувальній станції на такі твердження ображаються. «Ми робимо аналіз води за 38 показниками — хімічними, бактеріологічними, гідробіологічними, — розповіла завідувачка лабораторії контролю якості води Олена Широкостоп. — А центральна лабораторія проводить додаткові аналізи — загалом вода тестується за 44 показниками. Ми стежимо за всіма етапами очищення, якщо технологічний режим десь «збився», завжди можемо вжити заходів». Зазвичай на станції використовують коагулянт і хлор. У весняний період, коли забрудненість води зростає, додають інші реактиви.

— А як у домашніх умовах поліпшити якість води? — цікавлюся у співрозмовниці. — Адже сьогодні на ринку — величезний вибір фільтрів, від «кувшинних» до стаціонарних.

— Щоб якісно очистити воду, потрібно знати, від чого очищувати, — пояснює завідувачка лабораторії. — Багато виробників фільтрів, рекламуючи свою продукцію, зазначають, що їхні пристрої очищують воду від фенолів. Але в нашій воді фенолу немає. Так само немає і важких металів, якими теж лякають виробники фільтрів. Так, є проблема із вторинним мікробним забрудненням через іржаві та діряві труби. Тому я б порекомендувала звичайне кип'ятіння.

Висока жорсткість води, на яку нарікають мешканці маловодного регіону, не є злом, переконана Олена Широкостоп. «Ми всі вживаємо вітаміни, а тут можемо збалансований кальцій отримати з водою. Жорсткість у межах розумного для людського організму небезпеки не становить. До того ж людина звикає до певної води: краще пити ту, яка властива місцевості, де ти виріс».

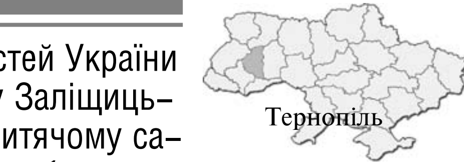
На провокаційне запитання, чи п'є він воду з-під кра-


Телефони корпунктів: Кам'янець-Подільський — (03849) 2-51-75; Сімферополь — (0652) 22-33-23

# Коли здоров'я збирають по крихтах

## У Заліщицькому санаторії дітям з ДЦП дають шанс

**ТЕОРЕМА БУТТЯ**




Більш як 200 дітей з різних областей України стоять нині в черзі на лікування у Заліщицькому обласному комунальному дитячому санаторії. Популярність його зростає, бо тут випробовують нові методи лікування цієї страшної хвороби. І потреба також, адже статистика свідчить: дітей–інвалідів в Україні з кожним роком стає дедалі більше. Лише на Тернопільщині більше 2 тисяч дітей з неврологічними захворюваннями.



«Аріадна», «Ірена», «Київ»... Три вілли, де колись відпочивала польська знать (одна з них була під патронатом сейму Польщі), а також відомі представники української інтелігенції, студентська молодь, й донині зберегли назви. На їх базі більш як 60 років тому було створено санаторій. Щоправда, «Ірена» йому вже не належить: тут розмістилися районні служби соціального спрямування. Головний лікар санаторію Петро Буринюк мріє повернути «Ірену» дітям, але немає на це фінансових можливостей. Зрештою, й відібрали віллу, користуючись матеріальними труднощами закладу, а тодішня районна й обласна влада не відстояли його інтереси. До речі, колишнього будинку відпочинку вже немає.

Недарма сюди їздили (за Польщі Заліщики були одним з найвідоміших курортів, навіть поїзд ходив Варшава—Заліщики). Місця тут справді чарівні. Цілющий клімат, Дністер підковою огортає місто. З цього боку річки — піщані пляжі, з протилежного — вкрита лісом гора. Щоправда, тепер від пляжів і знаку не залишилося. Берег замулений, вкритий чагарниками. Петро Буринюк хоче відновити пляж, що прилягає до території санаторію. Але цього року навряд чи вийде, хоч берег потрохи очищають. І знаходять при цьому чимало цікавих речей. Як, наприклад, скульптури левів, геть занесених намулом. Кажуть, колись вони охороняли вхід до «Аріадни». Їх відчистили, пофарбували і тепер леви на «службі» в дитячої оздоровниці. А скільки радості було, коли відкопали на березі прикордонний стовп з 1927 року. По Дністру тоді проходив кордон між Польщею і Румунією. Знахідку передали у місцевий краєзнавчий музей, хоч у санаторії виділено кімнату під власний музей.

### Великої шкоди завдала торішня повінь

— Це було справжнім випробуванням для колективу, — каже головлікар. — Коли дізналися, що вода наступає, зібрали всіх, хто живе неподалік. За годину евакуювали більше ста дітей, знеструмили будівлі. Найбільшої шкоди вода завдала спальному корпусу. Тодішній Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк, який відвідав санаторій, пропонував не відновлювати його, а будувати новий. Ми, звичайно, не проти, навіть майданчик зарезервували, але виділених коштів — 1,3 мільйона гривень — ледь вистачило на ремонтні роботи. Обладнання для кухні, меблі купували за спецкошти (санаторій бере участь у тендерах). Дитячому закладу допомогли «Алюміній України», Луганський Червоний Хрест, працівники Кременецької районної лікарні, які переказали свій одноденний заробіток. По-людськи поставилася до наших проблем місцева будівельна організація на чолі з Іваном Никоруком — частину виконаних робіт будівельники не зарахували до кошторису.

### «Давай ще разочок»

Якби покладалися лише на бюджетні кошти, що виділяють санаторію, то навряд чи можна було б говорити про повноцінне лікування чи харчування. Скажімо, в день на п'ятиразове харчування однієї дитини передбачено аж 7—8 гривень. Насправді годують на 32 гривні. Решту коштів заробляють самі. З лікуванням ситуація аналогічна. Якби не ініціатива головлікаря, котрий днює й ночує на роботі, в освоєнні нових методів лікування, то навряд чи такою ефективною була б допомога дітям.

Коли хворіє дитина, батькам світ немилий. У Надії Боярчук з Бережанського району двійко хлопчиків-близнят. У чотири місяці мати побачила, що з дітьми щось не так. Звернулися до лікарів. Мов грім серед ясного неба пролунав діагноз: ДЦП. Відтоді почалася виснажлива праця. В яких лише центрах та оздоровницях не була пані Надія з синочками... Здоров'я буквально збирали по крихтах. Арсенчика, дякувати Богу і медикам, вдалося поставити на ноги. З Артемком справи складніші. Ми його застали на шведській стінці. Кожен рух хлопчикові важко давався, заплітались ніжки, але мама була наполеглива: «Давай ще разочок спробуємо». Хочеться вірити, що настане час, коли обидва братики гайнуть вдвох за м'ячем. Мабуть, це буде найщасливіша мить у житті їхньої мами.

Від батьків дуже багато залежить, вважає Петро Павлович. Важливо, щоб у лікуванні створився ланцюжок. Санаторій, наприклад, тісно співпрацює з Тернопільською обласною школою для дітей, хворих на ДЦП. Це дає змогу «вести» їх, коригувати напрямки лікування. В Україні є кілька центрів, де займаються такими дітьми. Найвідоміші — у Донецьку, Луцьку, Трускавці. Кожен метод, якщо він допомагає дитині, має право на існування. Але казати, що лише він ефективний, на думку Петра Буринюка, неправильно. Потрібне комплексне лікування.

### Тепло, вода і коні

Разом із колегою — завідувачкою центру ранньої реабілітації, що діє при санаторії, Юстиною Мельник, вони розробили метод теплової релаксації, який збираються запатентувати. Річ у тім, що при ДЦП м'язи перебувають у постійно підвищеному тонусі. Щоб їх розслабити, тут почали використовувати сауну, теплові ванни. Температуру підбирають залежно від віку: від 40 до 60 градусів. Сауна зроблена з липових дощок. Це дерево має особливу енергетику. Далі фахівці працюють з кожною дитиною за індивідуальним планом: різні види душу, гідромасаж, теплі аплікації з куяльницьких грязей, трав'яні ванни, фіточаї, соляна печера. Її збудували нещодавно з кримської солі, яка містить багато мікроелементів і йоду. Розслабленню сприяє і спеціально дібрані викладачами Львівської музичної академії музичні твори, в основному класичні. Насадили соснову алею, де перед сном діти ходять з лижними палицями, що збагачує легені киснем. Практикують також лікування бісером, що масажує руки, виробляє точність рухів. З великим натхненням роблять діти ляльки-мотанки, які потім роздаровують на дні народження. Старших дітей возять на екскурсії історичними місцями, до меншеньких приїжджає театр актора і ляльки з Тернополя, з Коломиї — циркова студія.

Позитивно впливає на здоров'я іпотерапія. Санаторій придбав четверо коней і діти дуже люблять кататися на них. До того ж їзда обов'язково має бути без сідла. Як саме кінь впливає на здоров'я діток, достеменно ніхто не знає, але зрушення є. У задумах головлікаря зробити великий віз з боковими драбинами, куди б діти просовували ноги, а коні катали їх по Дністру. Течія ріки також має слугувати лікуванню. Взагалі, задумів у Петра Буринюка багато. Але для їх втілення потрібні кошти. Петро Павлович буквально атакує благодійні фонди з проханням звернути увагу на проблеми дітей-інвалідів і допомогти. Поки що у відповідь — мовчання. Проте опускати руки він не збирається.

### Замість післямови

**Завдяки комплексному лікуванню, запровадженому в Заліщицькому санаторії, у 2007 році (минулий до уваги не береться, бо після повені він півроку не працював) позитив у лікуванні становив від 10 до 50 відсотків. За один санаторний курс семеро діток почали тримати голову, семеро почали ходити, шестеро — сидіти, тринадцять поповнили словарний запас. Той, хто знає, що таке ДЦП, належно оцінить роботу колективу, очолюваного педіатром-новатором з «глибинки» Петром Буринюком. А якби ще цим ентузіастам допомогли...**

**Любов ЛЕВИЦЬКА.**

**На знімку: Петро Буринюк під час сеансу іпотерапії.**

**Фото автора.**

**ІЗ ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»**

***Петро Буринюк — педіатр за покликанням. Після закінчення Чернівецького медінституту більше двадцяти років опікувався здоров'ям маленьких пацієнтів Заліщицького району. І сьогодні, хоч вже два роки очолює колектив санаторію, під дверима його службового кабінету можна побачити матерів з дітьми, які приїжджають проконсультуватися. Таку картину спостерігала і я. А найбільшим визнанням авторитету, на мою думку, є той факт, що донька Петра Павловича Христина, цьогорічна випускниця, хоче бути, як батько, — педіатром.***

*** СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ * СИТУАЦІЯ ***

на, один з керівників донецького регіонального управління компанії «Вода Донбасу» відповів: «Так. Хоча спершу вдома встановив систему зворотного осмосу (тобто молекулярного очищення води. — **Авт**.), але не можу напитися такою водою. Для мене вона «мертва».

В обласній санітарно-епідеміологічній станції, куди я звернулася за коментарем, зазначили, що якість води на фільтрувальній станції відповідає стандартам. Але застарілі комунікації і подавання питної води за графіком роблять свою чорну справу: із кранів може текти «аква віта», далека від прозорості і чистоти. Це і спричиняє численні скарги на роботу комунальників.

### В Кальміусі тече не вода, а промислові відходи

А ось стан водойм, де полюбляють відпочивати мешканці області, викликає у санітарних лікарів більше занепокоєння. Однією з причин погіршення якості води є замуленість. Адже до річок і ставків стікають води з міст і промислових майданчиків підприємств, забруднених нафтопродуктами та іншими речовинами. Крім того, до водойм змивається родючий грунт із розораних сільськогосподарських угідь. Як наслідок — вміст кисню в воді різко падає, відбувається цвітіння водоростей, самоочищення водойм погіршується. Лише до басейну річки Кальміус випускають стічні води понад 20 великих і дрібних промислових підприємств. Фахівці кажуть, що стічні води шахт дуже засолені (демінералізація обходиться дорого, і ця проблема не вирішується на рівні держави), містять залишки нафтопродуктів і зважених речовин. Іншими словами, Кальміус здебільшого наповнюється промисловими стоками, а не підземними джерелами. Тому щороку в річці забороняють купання. Що, втім, не відлякує відчайдухів, які пірнають на донецьких набережних у спеку.

**Ліна КУЩ.**

**НАША ДОВІДКА**

***Всього в обласному центрі налічується 19 водойм, які раніше були місцями масового відпочинку і використовувалися для купання. Однак сьогодні жодного належним чином облаштованого пляжу в обласному центрі немає, а вода в річках і ставках не відповідає санітарним нормам.***

***Із 15 громадських пляжів на Азовському узбережжі лише 10 відповідають нормативам: три пляжі в Маріуполі, два — в Першотравневому районі, п'ять — у Новоазовському. Інші території не пройшли контроль через відсутність тентів, туалетів чи душових. Якість води в морі, запевняють санітарні лікарі, — на рівні показників минулих років.***



**На знімку: в лабораторії якості питної води Донецької фільтрувальної станції роблять аналізи за 38 показниками.**

**Фото автора.**

КЛАСНА РОБОТА

## Вступники задоволені

97,6 відсотка вступників із 2607 опитаних за останній місяць вказали на те, що вони дуже добре поінформовані про використання результатів зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) під час вступної кампанії.

А 79,7 відсотка зазначили, що врахування результатів ЗНО повністю виключило або значно зменшило корупцію.

Про це «Голосу України» повідомила віце-президент кіровоградського творчого об'єднання «ТОРО», координатор загальнонаціонального проекту громадського моніторингу вступної кампанії Алла Волошина.

Нагадаємо, моніторинг здійснює коаліція, до складу якої входять численні регіональні громадські організації, у поле зору яких потрапили 30 ВНЗ ІІІ і ІV рівнів акредитації державної форми власності, розташованих в одинадцяти регіонах.

Дослідження стало можливим завдяки підтримці американського народу, що була надана через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), Корпорацію Виклики Тисячоліття (МСС) та Менеджмент Сістемс Інтернешнл (MSI).

За результатами загальнонаціонального громадського моніторингу учасники коаліції підготували до друку звіт.

**Петро МЕЛЬНИК.**

Кіровоград.

ДО УВАГИ МІНІСТРА

## Як науковий кореспондент ходить у відпустку

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки та Академії педагогічних наук і листа відповідного інституту АПН України, науковий кореспондент має право на щорічну 30-денну творчу відпустку для роботи над темою. Я ж змушена щоразу «вибивати» це право.

Цього року оформляли законну відпустку протягом 12 днів.

Спочатку у школі не захотіли приймати і реєструвати мою заяву. Коли ж отримали її листом з повідомленням, не підписували. Змушена була звернутися до районного та міського управлінь освіти і науки. Цікаво, коли вони відреагують на моє звернення? Коли закінчиться відпустка?

Заступник директора, між іншим, затримку в підписанні наказу пояснила тим, що у неї не було копії посвідчення наукового кореспондента. У 2006 — 2008 роках головним документом вважався лист з Інституту педагогіки АПН України, а цього року — копія посвідчення!..

Що стане наступного року на заваді оформлення творчої відпустки?

**Ольга СОЛОМОНЮК,**
**учитель-методист, науковий кореспондент Інституту педагогіки АПН України.**

Київ.

# Будемо об'єктивні

ПЕРЕРВА НА ПОЛЕМІКУ



Останнім часом кількість ініціатив міністра освіти і науки, по-моєму, зашкалює. Може, прес-служба почала реагувати на кожний, даруйте, чих шефа, а, може, Іван Олександрович і справді поспішає видати «на-гора» всі плоди своїх глибоких роздумів.

Втім, я не сказав би, що його попередники більше спали й менше переймалися проблемами галузі. Але, зазначте, їх ніхто не називав революціонером року. Вакарчука назвали. «За запровадження зовнішнього незалежного оцінювання».

Однак будемо об'єктивні. Я пам'ятаю педагогічну конференцію, на якій новообраний Президент Віктор Ющенко висунув перед МОН, яке очолював Станіслав Ніколаєнко, завдання: зробити рішучий крок назустріч Болонському процесу й перейти на незалежне тестування. Команда тодішнього міністра активно взялася за реалізацію указу. Тільки зміна уряду, гадаю, не дала змоги Ніколаєнку виконати заплановане.

Це нагадало мені ситуацію в студентському будзагоні: приїжджа молодь зводила корівник з «нуля», а через два місяці із закінченням сезону будівництво зупинялося. Місцеві роботяги потім здавали об'єкт «під ключ». І під музику всі почесті, зрозуміло, діставалися сільським будівельникам, а студентів могли й не згадати.

Те саме можна сказати про ініціативу міністра, розіслав циркуляри про остаточне і безповоротне переведення всіх вузів на українську мову викладання. Термін — три роки. Але хіба попередники Вакарчука не оголошували пріоритетним вивчення рідної мови в дитсадку, школі, університеті? А тепер уявіть Крим, де лише одна україномовна гімназія і декілька ЗОШ. Перейдуть там вузи на рідну мову викладання до 2012-го?

А за якість освіти до Вакарчука не боролися? І чи не його попередники дали перший бій усіляким філіям і вузам, які розплодилися навіть у райцентрах? Чи не Ніколаєнко почав закривати, позбавляти ліцензій так звані інститути, які не мають ані власних приміщень, ані професорсько-викладацьких кадрів, ані матеріально-технічної бази? Чому так голосно про це співають осанну нинішньому керівництву МОН?

Те, що Вакарчук ліквідував цензуру в науці — добре. Що він пропонує створити громадську організацію «Конференція ректорів вузів України» — похвально. Реформування галузі потребує консолідованих зусиль міністерства й перших керівників навчальних закладів. Ось тільки останні побоюються, що Конференція згодом перетвориться на ручну й використовуватиметься в інтересах чиновницького апарату.

Втішно, що МОН хоче навести порядок у рейтинговій системі, визначитися із критеріями оцінки діяльності вузів. Давно вже час.

...Народний депутат України Андрій Парубій пафосно зазначив, що Віктор Ющенко та Іван Вакарчук продемонстрували, як можна швидко і ефективно провести реформу в сфері освіти і викоренити корупцію.

Сміливе твердження. Ви, читачу, також так вважаєте? Поділіться думками. Будемо об'єктивні.

**Іван ІЛЛЯШ.**

# Бажаючих не бракує — можливостей обмаль

ЧОРНИМ ПО БІЛОМУ




Сучасні інтеграційні процеси, входження України в Європейський освітній простір, міжнародний обмін інформацією значною мірою впливають на підвищення статусу іноземної мови, вважає міністр освіти і науки Іван Вакарчук.

Навчання іноземної мови розпочинається з другого класу, а в спеціалізованих школах — з першого. З п'ятого діти можуть вивчати другу іноземну.

У першому класі чужу мову вивчають 20 відсотків учнів. З них понад половина — у спеціалізованих школах.

На сьогодні її вивчення в дошкільних установах не є обов'язковим й організовується лише за бажанням батьків і можливостей закладу.

— Я підписав наказ про те, що з 2009/2010 навчального року в практику роботи дошкільних навчальних закладів буде впроваджено Базову програму розвитку дитини «Я у світі», — зазначає міністр. — Заняття найчастіше вводяться за ініціативою батьків (47 відсотків) або за пропозицією дитячого садка (38 відсотків). Окрім того, 67 відсотків батьків згодні додатково оплачувати уроки з іноземної мови у дитсадку.

Попит батьків значно перевищує можливість закладів надавати додаткові освітні послуги. Так, 64 відсотки опитаних керівників вважають, що вкрай бракує відповідних спеціалістів.

Для подолання цієї проблеми ми розробили проект Типових штатних розписів для ДНЗ. Цим документом передбачено додаткові штатні одиниці для проведення гурткової роботи з дітьми дошкільного віку, — інформує Вакарчук.

ЦИФРА

***В Україні функціонує понад 15 тисяч ДНЗ, а іноземні мови вивчаються лише у 898.***



На жаль, навчально-методичне забезпечення у дошкіллі вкрай недостатнє.

Є лише одна програма — «Англійська мова для дітей дошкільного віку» з методичними рекомендаціями та збіркою занять до неї. Отже, про варіативність не йдеться. Протягом останніх років до міністерства подано тільки один методичний посібник «Як навчити дитину англійської мови» та мультимедійні освітні комплекси, комплекти навчальних програм.

Ситуацію погіршує те, що у фахових періодичних виданнях майже не з'являються публікації щодо вивчення іноземних мов у ДНЗ.

***Сьогодні підготовка вчителів іноземної мови здійснюється у 13 класичних, 19 педагогічних, трьох гуманітарних університетах, двох інститутах, 23 педагогічних коледжах, 18 училищах.***

**Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.**

# Залишиться взірцем

СВІТЛИМ РЯДКОМ



Ставлення до предмета найчастіше залежить від учителя, від його уміння зацікавити учнів. Учителя, який поважає тих, кого навчає.

Для мене взірцем педагога за покликанням завжди була Людмила Миколаївна Прохорова. Вона не лише досконало викладала українську мову та літературу, а й зуміла розкрити мої таланти. Через творчі завдання, а не лише стандартні вправи, вона показувала, наскільки я здібна. Серед завдань, приміром, були: провести уявну екскурсію про архітектурну історичну пам'ятку, написати оповідання, розділ до підручника тощо.

Людмила Миколаївна викликала інтерес до своїх уроків, а це одна з найбільших цінностей у вчителюванні. Хотілося вивчати навіть нудні правила, щоб потім правильно виконувати завдання та чути похвальне слово.

Наставниця не була моїм класним керівником, але, знаю, вона чудово справлялася з цими обов'язками в іншому класі.

Я впевнена, хоча б де працювала Людмила Миколаївна, вона буде такою ж відданою справі, як і в школі...

Для мене ця людина назавжди залишиться прикладом, і чому б я не присвятила своє життя, згадуватиму її як взірець професіоналізму і творчого підходу до праці.

**Анна КУДІНА,**
**першокурсниця Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. Карпенка-Карого.**

Ірпінь Київської області.

# «Где деньги, Зин?»

ХТО ОБРАЖАЄ ПЕДАГОГА




Літо 2009-го вчителі Святошинського р-ну столиці пам'ятатимуть, вочевидь, довго, бо для більшості плани їхнього відпочинку зірвалися.

За законом відпускні мають видавати за два-три дні до початку відпустки, тобто до 1 червня.

Працівники освіти сиділи з цього дня в Києві, сподіваючись, що от-от видадуть гроші. Щоденно телефонуючи до керівництва, чули: «Завтра». Так «сніданками» прогодували до 6 липня!

Є ще один пункт закону, в якому зазначено: початок відпустки повинен бути перенесений на наступний день після отримання відпускних у разі, коли вони не видані вчасно. У нашому районі кимось, схоже, заборонено директорам приймати такі заяви від вчителів.

Педагоги ламають голови над задачею: місячна зарплата + відпускні за майже два місяці + оздоровчі = 5 000 (в середньому) помножити на кількість вчителів, вихователів дитячих садочків та на 36 днів затримки = ??? гривень. Чи не «прокрутили» чиновники цю суму в банках? Хто знає відповідь? Може, прокуратура, яка має стояти на сторожі прав учительства?

Дізнавалася у своїх колег з інших районів про виплату відпускних — вони дивувалися. У Шевченківському районі, наприклад, 22 травня з усіма розрахувалися...

На порозі вересень. Що змінилося? Нічого! 4 серпня ми отримали зарплату за червень!

**Світлана СЕРДЮК.**



# 175 років юності*

«Голос України» продовжує серію матеріалів, присвячених 175-річному ювілею Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Сьогодні розповідь про ровесника університету — історичний факультет. Він розпочав свою роботу як історико-філологічне відділення філософського факультету. З моменту офіційного відкриття університету Св. Володимира 1834 року і впродовж різних періодів свого існування називався спочатку історико-філологічним, історико-філософським, історико-економічним і, нарешті, історичним.




# VIII. Місце, де живе історія

Історична наука в університеті починалася з кафедри всесвітньої історії. — Але це не була кафедра у сучасному розумінні цього слова з окремим приміщенням, протоколами засідань тощо, — пояснює кандидат історичних наук, директор музею історії Київського університету Іван Патриляк ***(на знімку)***. — Кафедру складали професори, які читали ті чи інші дисципліни.

На посаду професора всесвітньої історії мітив сам Микола Васильович Гоголь, утім, зайняти це місце йому не судилося. — Гоголь справді мав таке бажання, збереглося навіть його листування з першим ректором та першим деканом історико-філологічного відділення Михайлом Максимовичем щодо можливості викладати в університеті, але все залишилося на рівні проектів, — продовжує І. Патриляк.

Свою роль зіграли і відсутні у письменника науковий ступінь та практика викладання, адже штат формували з колишніх педагогів Кременецького ліцею й викладачів з інших університетів Російської імперії. Саме так з Москви до Києва потрапив Михайло Максимович, який одразу зосередився на дослідженні історії та археології України. Утім, прослужив університетові він не довго.

— Пропрацювавши півтора року ректором, Максимович пішов у відставку. Офіційною версією було погіршення стану здоров'я, мало не втрата зору, хоча на той момент йому було близько 32 років, — розповідає І. Патриляк. — У листах-спогадах залишилися і такі свідчення, що Максимович дуже не любив усіляких офіційних засідань, а посада ректора зобов'язувала його проводити вчені ради, збори та різноманітні прийоми. Однією з імовірних причин відходу від справи начебто став конфлікт Максимовича з попечителем Київського навчального округу Є. фон Брадке.

З історичним факультетом пов'язане ім'я ще одного видатного українського вченого — Миколи Костомарова. Його праця в університеті була коротка, але плідна. Арешт історика за участь у Кирило-Мефодіївському братстві завадив йому продовжувати викладацьку діяльність. До речі, заарештували ученого в день весілля — жандарми провадили обшук у квартирі Костомарова, поки наречена чекала на нього в університетській церкві.

Цілі легенди ходять і про арешт найвідомішого «кирило-мефодіївця» Тараса Шевченка у березні 1847-го. Тоді він саме працював художником в археографічній комісії при університеті. До слова, завдяки зусиллям її членів вдалося віднайти і підняти тисячі томів цінних документів, на базі яких сформувалася українська історіографія. Хоча створювали комісію зовсім з іншою метою: аби довести «російські претензії» на землі Правобережної України.

— Поки один за одним заарештовували членів товариства, Тарас Шевченко саме перебував у відрядженні з археографічною комісією, — каже І. Патриляк. — Під час переправи через Дніпро його обшукали, знайшли поему «Сон» і відправили у заслання.

Від 1850 року історико-філологічне відділення стало окремим факультетом і у такому статусі проіснувало аж до розформування Київського університету більшовиками. З 60-х років XIX століття Київський університет став найважливішим осередком історичної науки в Україні. Багато в чому ця заслуга належить Володимиру Антоновичу, який протягом тридцяти років був професором університету.

— Він був блискучим лектором і оратором, на його лекції ходили і з інших факультетів, і гімназисти, і прості київські обивателі. Аудиторії були заповнені вщент, люди стояли на сходах, — веде далі Патриляк. — Ця людина була настільки безкорисливою, що власним коштом фінансувала і утримувала талановитих студентів. Тоді існувало таке поняття, як професорський стипендіат. А до його домашньої бібліотеки студенти ходили як до університетської, тим паче, що в нього були книжки, які забороняла цензура.

Встановлення радянської влади в Україні на початку 20-х років XX століття позначилося широкомасштабними експериментами у сфері освіти. Київський університет Св. Володимира розформували, а на його базі створили Вищий інститут народної освіти імені М. П. Драгоманова (з 1926 року — Київський інститут народної освіти). Факультетська система була майже повністю знищена. В інституті існували лише два факультети: дошкільний і шкільний. До складу останнього входив так званий «історичний цикл», з 1921-го перейменований на «підцикл історичних наук».

— Гуманітарним і суспільним наукам у вищій школі в 1920-х роках було особливо складно, адже модернізація у розумінні більшовиків полягала насамперед у розвитку промисловості, забезпеченні широких кіл населення «комуністичною за змістом освітою». А тому вища школа чимось нагадувала велетенський завод, на якому намагалися «випродукувати» насамперед якнайбільше стандартних випускників із пролетарським походженням. Хтось влучно сказав, що більшовики взяли країну неосвіченою, а за декілька десятиліть зробили її напівосвіченою, — розповідає історик. — Окрім того, в гуманітарних і суспільних дисциплінах була вкорінена «єдиновірна» марксистська методологія, яка у середині XIX століття ще була чимось новим і цікавим, але через п'ятдесят — сто років виглядала як закам'янілий пиріжок. Тим часом радянська історична наука, на жаль, продовжувала розвиватися на основі цієї методології аж до розвалу СРСР, що спричинило її колосальне відставання від історичної науки у розвинених державах. Однак навіть у цей надскладний час тодішнім професорам вдалося зберегти вітчизняну історичну школу від повної руйнації. Попри ідеологічний тиск і матеріальні злидні в Інституті народної освіти продовжували викладати відомі історики: О. Оглоблин, Й. Гермайзе, Л. Добровольський, В. Базилевич, Г. Павлуцький та ін.

Постановою Колегії Наркомату освіти УСРР від 1 січня 1933 року в Україні відновили роботу державних університетів, серед яких був і Київський. Того ж року було створено історичний факультет, який очолив професор І. Вейцбліт. Факультет проіснував до 1941 року. Однак чорною смугою у житті передвоєнного історичного факультету стали масові репресії проти викладачів і студентів.

У роки Великої Вітчизняної війни фактично існувало два історичні факультети — один в евакуації в Казахстані, інший — в окупованому німцями Києві. З 1944 року відновлений історичний факультет у визволеному Києві очолив професор Ю. Білан.

Після смерті Й. Сталіна репресії в університеті припинилися, але в 50—80-х роках XX століття ідеологічний тиск на істориків продовжувався, відхилення від постулатів марксизму-ленінізму суворо переслідувалося.

— Фактично історична наука законсервувалася. В архівах можна було отримати якісь документи, але далеко не всі. До того ж там діяла певна схема: зошит з нотатками, які ти зробив протягом роботи в архіві, здавався його співробітникам і на другий день тобі видавали таку собі лапшу. Там вирізалося усе, що вони вважали непотрібним, а іноді взагалі видавали обкладинку від зошита. Чи можна у таких умовах створити якісь об'єктивні речі? Звичайно, ні, — розповідає І. Патриляк.

**НАША ДОВІДКА**

***До складу сучасного історичного факультету входять 11 кафедр, музей історії Київського університету, археологічні і етнографічний музеї, навчальні та реставраційні лабораторії. Всі викладачі факультету мають наукові ступені кандидатів і докторів наук, що за кадровим потенціалом ставить історичний факультет Київського національного університету на перше місце серед аналогічних факультетів у вітчизняних вищих навчальних закладах.***

Викладачі й студенти не могли використовувати праці М. Грушевського, Н. Полонської-Василенко, Д. Дорошенка та інших «ворогів» народу. Дослідження цілої низки важливих історичних проблем взагалі було заборонено, а окремі періоди вітчизняної історії та історії зарубіжних країн фальсифікувалися. Це була не провина, а біда тодішніх викладачів.

Попри все, вони готували наступні покоління істориків і намагалися, хоча й у межах дозволеного, проводити наукові дослідження, фактичний матеріал яких зберігає свою цінність до сьогодення. Не можна не згадати таких видатних післявоєнних викладачів факультету, як А. Буцик, В. Горшков, К. Гуслистий, К. Джеджула, В. Замлинський, В. Жебокрицький, Ю. Кондуфор, В. Котов, Л. Мельник, П. Овчаренко, М. Петровський, Л. Славін, В. Спицький, В. Стрельський, В. Тарасенко та багато інших.

З проголошенням незалежності України викладачі історичного факультету поступово відроджують традиції університетської історичної школи. Впродовж п'ятнадцяти років перебудови та становлення української державності історичний факультет незмінно очолював академік Педагогічної академії, професор А. Слюсаренко. З листопада 2003 року деканом історичного факультету обрано член-кореспондента НАН України професора В. Колесника, під керівництвом якого на факультеті здійснюється активна робота із впровадження загальноєвропейських стандартів історичної освіти, активізуються міжнародні наукові зв'язки, які проявляються в щорічних міжнародних наукових конференціях, спільних проектах із французькими, польськими, російськими, американськими, німецькими, італійськими, фінськими колегами. Особлива увага керівництва факультету зосереджена на підвищенні якості освіти, запровадженні найновіших технологій в освітній процес, вивченні студентами іноземних мов.

**Наталія ОВДІЄНКО.**
**Фото автора.**

## Спогади випускників:

***Микола Томенко — заступник Голови Верховної Ради, випускник історичного факультету 1989 року:***

— Історичний факультет — це був повністю усвідомлений вибір, я виходив з того, що це добра основа для того, щоб отримати фундаментальні знання про країну, в якій ти живеш, та про світ загалом, і в подальшому використовувати ці знання, щоб самому змінювати історію. Власне, так і сталося. Я вісім років провів на істфаці, спочатку провчився, потім захистив дисертацію, закінчив аспірантуру і нарешті став завкафедрою політичних наук.

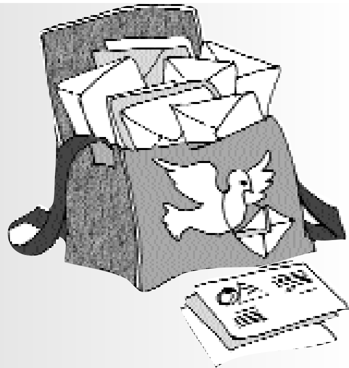
А вступив до університету одразу після школи. Отримавши студентський квиток я, як і будь-яка нормальна людина, котра підкорювала столицю, ночував першу ніч на вокзалі, бо не мав жодного знайомого, і вже з вокзалу прийшов до червоного корпусу Київського університету. Звичайно, перший курс після сільської школи давсь важко, з тих часів пам'ятаю, як переходив з гуртожитку в бібліотеку, а з бібліотеки — в університет. Після першого курсу мене призвали, я пройшов навчальний підрозділ в Ашхабаді, потім вісім місяців провів в Афганістані й прийшов на другий курс уже зовсім в іншому статусі. Впевненіше почувався, розпочав активну наукову діяльність. Ще студентом третього курсу я опублікував статтю в центральному історичному журналі Радянського Союзу «Вопросы истории», щоправда, для того, щоб мене надрукували, підписався істориком з Києва, бо вважав, що історик — не професія, а покликання, тому я нікого не обманюю. Ця подія викликала пожвавлення серед професорсько-викладацького складу, бо у «Вопросы истории» було важко потрапити навіть викладачам.

Громадська, більш політизована, робота в університеті розпочалася після того, як студентська конференція обрала мене комсоргом університету і я запропонував перетворити найбільшу в Україні комсомольську організацію на асоціацію молодіжних організацій. Вперше в Україні на прикладі навчального закладу було змодульовано багатопартійну систему. Я пишаюся цим періодом, університет був епіцентром подій в країні. Звичайно, я, як лідер студентського руху, був у конфлікті з ректоратом, приміром, одного разу заявив, що студенти не працюватимуть безплатно на добудові факультетів. Так заяви не дуже радісно сприймали нагорі, а от декан факультету Слюсаренко Анатолій Гнатович завжди знаходив певні компроміси, усе робив для того, щоб я бодай успішно закінчив заклад, тому його мудра позиція була для мене дуже важлива.

Справді, я створював багато прецедентів: вперше став комсоргом, якого обрали на загальних зборах, першим потрапив до спецфонду. До речі, після того, як мене допустили у спецфонд з дозволу декана, я написав статтю, яка викликала таку неадекватну реакцію, що постало питання про моє виключення. Це зараз трохи смішно виглядає, але у 1987 році, коли на історичному факультеті з'явилася газета, в якій я обґрунтовував, що сталінські репресії проти українських діячів було штучно організовано і тому треба їх реабілітувати, викликала справжній резонанс. Поки партком думав, що зі мною робити, відбувся черговий пленум ЦК КПРС, на якому Горбачов сказав, що треба розглянути питання справедливості в історії й почати реабілітацію незаконно репресованих, усі були в шоці і подумали, що я маю якісь там знайомства і наперед знаю, що робиться у ЦК КПРС.

Дійсно, кінець 80-х — початок 90-х — це якраз час змін цінностей і підходів, і я вдячний викладачам, що у масі своїй вони це розуміли.

***Початок у № 117 за 26 червня, № 121 за 3 липня, № 126 за 10 липня, № 131 за 17 липня, № 136 за 24 липня, № 141 за 31 липня, №146 за 7 серпня.**



## Компенсація у 2,1 гривні

Передплачую і читаю «Голос України» з першого дня виходу газети. Тож через улюблене видання звертаюся до наших чиновників із наболілим запитанням. Мене цікавить, де в Україні продають настільки дешево так звані чисті продукти, які можна було б купити на місяць за 2,1 гривні. Саме стільки ми, мешканці Задеріївки, що на Чернігівщині, отримуємо, як постраждалі від Чорнобильської катастрофи (III зона).

Ми у селі за ці гроші можемо купити лишень десять коробок сірників...

**З повагою — В. САВЕНКО.**

Задеріївка
Ріпкинського району
Чернігівської області.

## Не за горами переведення годинника. А чи потрібно це?

Настане осінь, і нас знову, як піддослідних кроликів, переведуть на зимовий час. Незручність від цього багато хто напевно випробував на собі. В 16.00, коли робочий день ще не закінчився, на вулиці вже темно. А як жінкам повертатися по неосвітлених вулицях додому або ходити увечері по магазинах? Не думаю, що й чоловікам подобається таке. Та й це не головне.

Лікарями багатьох країн доведено, що перехід на літній і зимовий час негативно позначається на здоров'ї. Утім, держава двічі на рік змушує нас переводити стрілки то вперед на годину, то назад, мотивуючи це тим, що так ми заощаджуємо електроенергію.

Але про яку економію йдеться, якщо ми восени, узимку й навесні о 15.00 уже вмикаємо світло на роботі і вдома? Те саме відбувається в школах, лікарнях та інших установах.

А що вже й казати про негативний вплив на організм і елементарні побутові незручності!

Мені б дуже хотілося почути думку розумного чиновника, фахівця або вченого. Нехай би він переконав мене, що це не так.

**Олександр ДАВИДОВ.**

Донецька область.

# Інвалідів по зору позбавлено літератури і роботи

**КРИК ДУШІ**

Ми, працівники Республіканського будинку звукозапису і друку Українського товариства сліпих, звертаємося по допомогу до сильних світу цього.

Наше підприємство випускає літературу рельєфно-крапковим шрифтом за Брайлем для незрячих читачів (журнали «Заклик» та «Школяр», газету «Промінь» та художні книги), що надходить здебільшого по одному примірнику у бібліотеки системи УТОС. Щороку випуск цієї продукції здійснювався державним коштом згідно із Законом «Про державний бюджет України». Та в нинішньому році державою відмовлено у фінансуванні випуску такої літератури.

Уперше за роки незалежності близько 60 тисяч інвалідів по зору таким чином позбавлено чи не єдиного джерела, з якого вони самостійно отримували інформацію.

Сорок працівників нашого підприємства, що випускало спеціальну літературу для всієї України (серед них 17 інвалідів по зору), залишаються без роботи.

Прикро те, що нинішньою владою нехтується право незрячого на доступ до інформації, бо саме за цю владу ми боролися на виборах. Сподівалися, що держава почне розвиватися демократичним шляхом та допомагатиме нам — незрячим людям з обмеженими можливостями. До того ж, зупинивши виробництво в цій галузі, через певну пецифіку, його не швидко можна буде відновити.

Підприємство, сподіваючись, що трапилася помилка, яку можна виправити, якщо кошти в державі знайдуться, продовжувало протягом I півріччя 2009 року випускати брайлівську продукцію власним коштом!

Та нині ніхто з державних установ, принаймні Міністерство праці і соціальної політики України чи Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів при Верховній Раді України, чомусь не вирішують таке соціально важливе питання.

Тому просимо допомоги в порятунку від несправедливості — повернути право незрячим на доступ до друкованої інформації (пункт 1 стаття 9 Міжнародної конвенції прав інвалідів), яке брутально порушено можновладцями. А працівникам підприємства Республіканського будинку звукозапису і друку УТОС просимо повернути роботу та витрачені кошти на виробництво брайлівської продукції, що випускалася протягом першого півріччя нинішнього року власним коштом.

Тепер підприємство стоїть, бо коштів для випуску друкованої брайлівської літератури для незрячих людей не передбачено жодними державними програмами.

**Олег САВЧЕНКО,**
**інвалід I групи по зору від імені працівників підприємства Республіканського будинку звукозапису і друку УТОС.**

Київ.

**ФОТО З КОНВЕРТА: ЕМОЦІЇ**



**«Гострі зуби, довгі вуса,**
**Я нікого не боюся! Няв...»**

**Луцьк.** **Фото Світлани ЗОЗУЛІ.**

***Ми пропонуємо вам нашу підрубрику "Фото з конверта: емоції". Поділіться з нами своїми фотографіями, на яких зображені будь-які ваші емоції. Якісні та найемоційніші фотокартки обов'язково побачить вся Україна.***

## Наша Галя завжди прийде на допомогу

Пацієнтом акушерки Галини Горбушко доводилося бодай раз бути чи не кожному з мешканців Пологів, Манчичів і Корабельського. «Наша Галя», — ось так просто, щиро і з любов'ю вони її називають. У будь-яку пору року, у будь-який час доби ця молода, жвава і вродлива жінка на велосипеді, скутері чи пішки поспішає на допомогу.

Особливо прискіпливо сільська лікарка слідкує за станом розвитку і здоров'я малюків. Щоденно поспішає до котрогось із них. Словом і ділом надає допомогу батькам, консультує з тих чи інших питань, робить необхідні щеплення.

У сільському фельдшерсько-акушерському пункті вона працює вже понад двадцять років. До Пологів потрапила після закінчення Глухівського медичного училища. Тут і долю свою зустріла. Разом із люблячим чоловіком Євгеном Михайловичем виховали двох дітей — доньку Крістіну, яка цього року закінчила Київський національний університет культури і мистецтв, та сина Кирила, який оволодіває професією програміста у Харківському національному університеті радіоелектроніки. Збудували оригінальне і єдине в такому стилі у Пологах родинне гніздечко — двоповерховий компактний будиночок. Усі роботи виконували власноруч. Галина Горбушко безмежно любить квіти, тож вдома у неї справжній розмай. Та й біля оштаної будівлі медпункту її руками висаджено диво-красу.

Досить часто Галину Анатоліївну можна побачити у місцевій школі. Здоров'я підростаючого покоління — щонайперша її турбота. А ще школярі люблять тітоньку Галю за те, що навчає їх танцям — і граціозним класичним, і сучасним. Вона з юних літ закохана у мистецтво пластики рухів та пісню. Тому, певно, і є активною учасницею художньої самодіяльності сільського Будинку культури.

**Михайло ПОЛІЛЬНЮХ,**
**учитель української мови та літератури, член Національної спілки журналістів України.**

Пологи Охтирського району Сумської області.

# Не плодити судові позови, а розв'язати питання

На шпальтах «Голосу України» багато публікацій про жалюгідне становище дітей війни, зокрема про виконання Закону України «Про соціальний захист дітей війни».

Зазначу, що цим законом з невідомих причин не передбачено надання пільг з оплати за квартиру, розміри якої нині сягають захмарних висот. Про необґрунтованість тарифів сказано і написано чимало, а про якість послуг вже навіть розмови припинилися. От і виходить, що витрати на ремонт і утримання старих будинків, де більшість мешканців — літні люди, несуть саме ветерани та діти війни. Після сплати за комунальні послуги з їхніх жалюгідних пенсій не те що на ліки, а й на харчі залишаються копійки.

На горизонті замаячили нові вибори, тож багато можновладців згадали про потрібні голоси і «завзято відстоюють право на одержання обов'язкової доплати до пенсії в розмірі 30 відсотків». Юристи громадських приймалень деяких народних депутатів допомагають своїм виборцям у цьому.

А що робити сільським мешканцям, де таких приймалень немає, а до районного суду не дістанешся?

Чи не простіше «завзятим» народним депутатам, замість того, щоб плодити судові позови та поширювати тисячі примірників рішень, розв'язати ці питання законодавчо — раз і назавжди?..

**Тамара ПРИХОДЧЕНКО,**
**одна з дітей війни.**

Іллічівськ
Одеської області.



# Плач шахтарів Галичини

Усе почалося в 2005 році, коли за наказом зверху було припинено підготовчі роботи на шахті «Візейська». Дільницю разом із людьми і технікою переведено на шахту «Лісову». На той час там працювало 1200 чоловік. Та кількість працюючих з кожним роком скорочувалася, як і вуглевидобуток.

Нині вже починають «гасити» усі шахтні виробки. А ми ж видобували 200—230 тонн вугілля зольністю 18—22 % і відвантажували його на енергетику. А з 01.07.09 року не працюємо, не видобуваємо вугілля, не отримуємо заробітну плату.

Відомо: щоб побудувати шахту, потрібно 5—6 років і затратити приблизно 6—7 мільярдів гривень. Нові шахти в Галичині — ще на папері і на вустах державних чиновників та й вугілля нових проектних шахт — високозольне. А тут готова шахта, із запасом вугілля більше 18 мільйонів тонн на «Візеї», придатного для коксування із низькою зольністю.

Я не раз звертався з листами до вищих інстанцій, та ніде не був почутий, бо у відповідь отримував відписки про недоцільність подальшої роботи шахти.

А що робити працівникам, які залишилися без грошей у розбитого корита, — а це близько 400 чоловік? Пропрацювавши десять і більше років в підземних умовах, вони вже мають професійні захворювання (силікоз, радикуліт тощо). Де їм тепер подітися? Що робити у такий важкий кризово-економічний період? Закон про престиж шахтарської праці, який набув свого часу великого розголосу, нині нас не захищає. На біди шахтарські не звертають уваги.

**Михайло КАЗИБРІД,**
**голова незалежної профспілки гірників України шахти «Візейська».**

Сілець
Сокальського району
Львівської області.



Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА (e-mail: let@golos.com.ua)

# СПОЖИВАЧ




Споживач має право на отримання необхідної, доступної, достовірної і своєчасної інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору. Інформація повинна бути надана споживачу до придбання ним товару чи замовлення роботи (послуги).

**(Закон України «Про захист прав споживачів», п.1 ст. 15)**

# Кавун буде смачнішим і безпечнішим наприкінці серпня

ТЕСТУВАННЯ

«Голос України» вирішив перевірити кавуни на нітрати. Купили в магазині четвертину «ягідки» і віднесли її фахівцям. Зовні шматок виглядав вкрай апетитно — колір рівномірний, червоний, на зрізі цукристість, характерна для безпечного плоду, пахне справді кавуном, а не травою. Але що покаже експертиза?


Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

В одній із лабораторій київського ринку на наше прохання взяли м'якоть на пробу. Прилад — нітратомір — показав індекс 9, з чого лаборант зробив висновок, що вміст нітратів у цьому продукті становить менш як 36 міліграмів на кілограм, а це відповідає нормі. Норма вмісту нітратів у кавуні дорівнює 60 міліграммам на кілограм. Наприкінці липня в кавунах, привезених на ринок, послугами лабораторії якого ми скористалися, було 47 мг/кг нітратів, а в серпні — уже половина допустимої норми. «Херсонські кавуни — то вже ніби знак якості, але на цінику можуть написати що завгодно — кажуть лаборанти. — Зазвичай у плодів із Херсона м'якоть рожева і цукриста, без жовтих прожилок — значить, у кавуні немає нітратів». І нагадують: у різних частинах рослини нітрати накопичуються нерівномірно. Найбільш отруйна може бути м'якоть біля шкірки завтовшки десь у 3 см, тому, якщо ви не впевнені у кавуні, то, скажімо, дитині краще запропонувати ту частину, що ближча до серцевини.

Фахівці також надають неабиякої ваги тому факту, що місце покупки нашого зразка — великий супермаркет. Зазвичай у таких установах намагаються відстежувати якість товару і прискіпливо ставляться до постачальників.

Фрукти через кордон привозять з документами, котрі підтверджують якість. Їх перевіряють ще на митниці, де здійснюють спеціальний нагляд ветлікарі.

Однак «Голос України» вирішив продовжити експеримент і ще раз відвідав лабораторію. Цього разу ми принесли кавун, куплений із клітки, розташованої на хіднику жвавої автомагістралі. Кажуть, що там, а ще на розвалах біля приміських доріг продають плоди навіть зі слідами уколів: умільці вколюють аміачну селітру в іще зелений плід, після чого «хворий» дозріває дуже швидко.

Отож, віддаємо смугасту ягоду з проїзної частини в руки лаборантів. Отворів на шкірці не знайшли. Та слід іще перевірити м'якоть на нітрати. Дивно, але виявляється, що і цей кавун чистий. Щоправда, зовнішній вигляд м'якоті фахівцям не сподобався. Висновок: плід просто ще не дозрів. Якби полежав він на дорозі ще зо два тижні, то був би набагато смачнішим. Але от питання: чи залишився б безпечним для здоров'я?

Лікарі кажуть: ні. Дорога — це свинець, нікель, інші токсичні вихлопи. Усе, що кружляє навколо кавуна, проникає у м'якоть крізь шкірку. Тому дивіться, де ви купуєте плід. Навіть якщо це так званий розвал, то він має бути розташований не менш як за п'ять метрів від дороги і кавуни повинні лежати не на асфальті чи на землі, а бути підняті над ними не менш як на 20 см. У продавця повинні бути дозвіл санітарно-епідеміологічної станції на торгівлю і медична книжка. Нарешті, необхідний сертифікат відповідності реалізованого товару вимогам стандарту. Якщо з документа зроблено ксерокопію, варто звернути увагу на печатку, котра повинна бути кольоровою. Якщо печатка чорна — сертифікат підроблено.

Розрізати кавун можна тільки в магазині. На вулиці розрізаний кавун відразу вбере в себе і мікроби з ножа, і домішки з повітря.

Сезон кавунів короткий, треба ловити момент. Але краще не поспішати і пам'ятати: ніхто не може гарантувати доброякісність кавуна на 100 відсотків, хіба що ви виростете його самі.

**Я. С.**

# Майонез і курятину реалізовували без холодильного обладнання

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

У Кам'янці–Подільському за літо зросла кількість стихійних ринків. Незважаючи на спеку, торговці масово реалізовують продукцію без холодильного устаткування, з порушенням термінів зберігання, без документів і необхідних лабораторних перевірок. Самі продавці, як правило, не мають санітарних книжок. Таку сумну картину виявили місцевий відділ захисту прав споживачів та санітарні й ветеринарні лікарі.

— Порушення виявлено на кожному із 16 перевірених об'єктів громадського харчування Кам'янець-Подільського району, — повідомив головний санітарний лікар району Олег Керничний. — На винних накладено штрафи. Є й об'єкти, які санслужба не може відвідати, бо наразі ці підприємці подали апеляцію в суд на буцімто неправомірні перевірки. Доки триває процес, ці кафе продовжують працювати без санвузлів та проточної води...

У місті мало не на кожній вулиці продають кавуни та дині. Рейдовій бригаді, до якої увійшли представники відділу торгівлі та захисту прав споживачів, міліції, санепідемстанції міста, довелося мало не в кожній ятці вилучати неякісну продукцію, накладати штрафи і навіть передавати справи до суду. У липні тільки працівники ветеринарної медицини за виявлені порушення оштрафували 16 підприємців на загальну суму 816 гривень. Розміром штрафів ділків, які за день заробляють у сто разів більше, не налякаєш.

Загроза може чатувати на споживача не тільки на стихійних базарах. Навіть на ринках «Кам'янець-Подільський» та «Династія» перевірняльники виявили підприємців, які реалізовували продовольчі товари з прилавку, а не з холодильного обладнання (майонез, масло вершкове, десяток найменувань консервів, кетчуп, яйця курячі та ін.), а в м'ясному павільйоні продавали курячі субпродукти із закінченим терміном придатності.

**Віра ШПИЛЬОВА.**


Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ (з архіву «Голосу України»).

## Не купуйте овочі на стихійних ринках

У Тернополі на стихійному ринку контролюючі органи виявили в овочах завищений вміст нітратів. **Як повідомляє УНІАН** з посиланням на прес-службу міської ради, управління регуляторної політики у сфері підприємництва, торгівлі та побуту і захисту прав споживачів спільно з Державною лабораторією ветеринарно-санітарної експертизи відібрали зразки рослинної продукції на стихійному ринку на вул. Шептицького у центрі міста.

За результатами аналізів з'ясувалося: вміст нітратів у динях перевищує норму втричі (272 мг/кг за норми 90), у кабачках — майже в 10 разів (864 мг/кг за норми 90), у буряках він сягнув 1610 мг/кг. Контрольні служби заборонили продаж небезпечної для споживання продукції. До речі, 90% торговців не мали жодних супровідних документів на продукцію, яку реалізовували.

ЩО? ДЕ? ПОЧІМ?

## Зброя в боротьбі за чистоту

***«Мені швабра потрібна для підлоги. Мию щодня. Може, є така, що самовіджимається або ще якась зручна?», — цікавиться у продавця величезного супермаркету літня жінка. Відповідь одержує стандартну: «Весь товар — перед вами. Вибирайте!».***

Для чого потрібна швабра? Люди, котрі ненавидять прибирання, кажуть, що для розвезення бруду по підлозі. Якщо швабра погана, то з цим твердженням цілком можна погодитися. Спробуймо все-таки вибрати хорошу.

Останнім часом дуже популярні швабри з системами віджимання. Справді, з погляду гігієни це просто чудово — не треба руками брати брудну ганчірку. Гарні швабри коштують майже 100 грн. — вони служать довго, а їхня губка після використання не твердне, як то буває у дешевших. До того ж насадка з часом не втрачає свої вбиральні властивості, а надійний механізм здатний працювати і працювати. Купуючи «мийний прилад», слід звернути увагу на систему віджимання. Нині виробники пропонують щонайменше три види: пелюсткові швабри з целюлозною губкою, де віджимання здійснюється за допомогою втягування губки між напрямними трубками (найменш довговічні), швабри, де губка складається вдвоє, і мотузкові, у яких миюча частина (мотузка особливого плетіння або смужки матерії) втягується у спеціальний резервуар. Перевага останньої системи полягає в тому, що, закінчивши прибирання і віджавши швабру, її можна скласти і сховати, приміром у шафу. Довговічніші за пелюсткові швабри, у яких губка складається вдвоє. Крім того, ці «помічниці» зроблені ще і з дуже міцного пластика. Звичайні швабри економ-класу, мотузкові, служать десь 2-3 місяці, після чого варто змінювати насадку.

## Щоб усе було в шоколаді!

***«Десь рік-півтора тому я помітила відчутне погіршення якості глазурованих сирків — у більшості марок, які продаються у нас. А днями з кокосового сирка вигризла шматок якогось пожмаканого папірця. Ні, я все розумію, криза, товариші, але ж це таки треба було вкрай знахабніти. А я так любила ці сирки!», — пише наша читачка із Запоріжжя Ганна М.***

Не варто розчаровуватись! Якщо полюбляєте глазуровані сирки з начинкою, то просто майте на увазі: ягідно-фруктові добавки найчастіше бувають ненатуральні. Тому дітям краще купувати ванільні сирки без начинки або начинені згущенкою. Крім того, варто звернути увагу, що до складу сирної маси, котра є основним компонентом цих ласощів, повинні входити: натуральний сир, вершкове масло, цукор і ванілін. Однак, щоб отримати потрібну консистенцію, несумлінні виробники найчастіше додають маргарин, емульгатори і стабілізатори, яких у якісному продукті бути не повинно. Фахівці кажуть, що зовні сирок має бути вкритий рівним шаром шоколаду без дірочок і тріщин. Глазур повинна бути блискуча, гладенька й не липнути до упаковки. Остання ж має бути строго герметичною. Зберігати сирок можна не більш як 10 діб в охолодженому вигляді і не більш як 45 — у замороженому.



Після поразки від збірної Туреччини в контрольному поєдинку в Києві тренер нашої команди *Олексій МИХАЙЛИЧЕНКО* сказав: «Настав час прийняти холодний душ. Сподіваюся, він освіжить наші голови, і до осінніх ігор відбірного циклу ми підійдемо в найкращому стані».

## Турнірна хроніка

**Баскетбол.** «Азовмаш» складе гідну конкуренцію московському ЦСКА та литовському «Жальгірісу» у матчах Єдиної Ліги ВТБ. Про це заявив віце-президент маріупольського клубу Борис Малецький.

Ці змагання стартують 14-15 жовтня і завершаться «Фіналом чотирьох» 21—22 січня. Учасники розподілені на дві групи. **А.** «Хімки» (Росія, Московська область). УНІКС (Росія, Казань), ВЕФ (Латвія, Рига). «Донецьк» (Україна). **В.** ЦСКА (Росія, Москва), «Азовмаш» (Україна, Маріуполь). «Жальгіріс» (Литва, Каунас), «Калев» (Естонія, Таллінн).

**Санний спорт.** Кременець (Тернопільська область). Літні міжнародні змагання на санкороликах «Кубок Бони». Участь брало 108 спортовців з Болгарії, Грузії, Молдови, Польщі, Росії, Румунії, Словаччини та України.

**Результати. Жінки.** 1. Галайджян Марина (Україна, Львів); 2. Саболова Вероніка (Словаччина); 3. Леськів Ганна (Україна, Кременець). **Чоловіки:** 1. Грошев Денис (Росія); 2. Мандзій Андрій (Україна, Кременець); 3. Нініс Йозеф (Словаччина).

**Командні перегони:** 1. Словаччина (Нініс Йозеф, Харніш Ян, Шішайова Яна, Саболова Вероніка); 2. Україна (Кременець). (Оболончик Олександр, Яцкевич Вадим, Леськів Ганна, Ломакович Ганна); 3 Україна (Львів). (Козак Ігор, Захарків Роман, Галайджян Марина, Полусіток Анастасія).

**Юніорки.** 1. Ніколаєва Валерія (Росія); 2. Жук Октавія (Польща); 3. Чупрова Ольга (Росія). **Юніори.** 1. Прохоров Юрій (Росія); 2. Оболончик Олександр (Україна, Кременець); 3. Захарків Роман (Україна, Львів). **Старші дівчата.** 1. Стецьків Олена (Україна, Львів); 2. Шумова Олена (Україна, Львів); 3. Демченко Вікторія (Росія). **Старші юнаки.** 1. Медведєв Андрій (Росія). 2. Скиба Юрій (Україна, Львів); 3. Томашко Патрік (Словаччина). **Молодші дівчата.** 1. Шімонякова Катаріна (Словаччина); 2. Струс Соломія (Україна, Кременець); 3. Довбенко Юлія (Україна, Львів). **Молодші юнаки.** 1. Носіков Андрій (Україна, Кременець); 2. Шімоняк Яку (Словаччина); 3. Гумуляк Каміл (Польща).

**Футбол.** Тренер київського «Динамо» Валерій Газзаєв прокоментував трансфер бразильського півоборонця «Крузейро» Жерсона Маграо і заявив, що на цьому гравці трансфери завершилися.

— Придбання будь-якого футболіста — це прерогатива наставника команди. З одного боку, цей трансфер був плановим. З другого — серйозну травму отримав марокканець Бадр Ель-Каддурі і вибув з гри на кілька місяців. Йому потрібна заміна. Сподіваюся, Маграо нам дуже допоможе.

— **Ще придбання будуть?**

— Ні. У київському «Динамо» зібрані дуже кваліфіковані футболісти.

# Довго не запрягали



**Футбол.** VII міжнародний турнір пам'яті Валерія Лобановського. Учасники — молодіжні збірні (U-21).

Матч за 3-є місце. **Німеччина — Іран. 1-0.** Бородянка. Стадіон «Борекс».

Фінал. **Україна — Туреччина. 1:0. Гол:** Морозюк, 13 (п).

**Україна:** Каніболоцький, Фартушняк, Ракицький, Курилов, Селін, Морозюк (Матвєєв, 90+3), Чеснаков, Коноплянка (Кривцов, 71), Ярмоленко, Зозуля (Федорчук, 64), Лисенко.



**Туреччина:** Болат, Карміл, Їлмаз (Уйсал, 46), Кьосе, Кочін (Бікмаз, 46), Куртулуш (Шагін, 60), Езкан, Беріша, Чейлан, Албайрак (Чек, 60), Чалик.

**Арбітр** — Маркус Шмідт (Німеччина).

Київ. Стадіон імені Валерія Лобановського.

На відміну від півфінальної зустрічі з іранцями, проти турків синьо-жовті почали набагато агресивніше. Вирізнялися активністю флангові хавбеки Андрій Ярмоленко та Микола Морозюк. Саме останній уже на 13-й хвилині заробив пенальті та впевнено його реалізував.

Після забитого голу українці «на куражі» провели ще кілька атак, однак довести їх до логічного завершення не вдалося. Водночас збірна Туреччини діяла невпевнено. Брак швидкості не дозволяв гостям серйозно турбувати Антона Каніболоцького. Натомість «синьо-жовті» раз по раз виходили на непогані ударні позиції. Особливо прикрий промах на рахунку Євгена Коноплянки. Пройшовши крізь редути опонентів, він схибив з близької відстані.

Після цього турки неначе прокинулись: заграли впевненіше, додали у швидкості. Антону Каніболоцькому довелося не раз похвилюватися наприкінці тайму. Спочатку він парирував кілька якісних ударів у виконанні гостей, а на останній хвилині першого тайму врятував команду, нейтралізувавши вихід сам на сам. Хоча вже за мить і він був безсилий, коли ця само атака суперників завершилася пострілом з лічених метрів. На щастя, м'яч пройшов вище воріт.

По перерві темп гри впав, а відсоток браку при передачах помітно зріс. Гра переважно сконцентрувалася між карними майданчиками. Господарі тримали позиційний захист і шукали щастя у контратаках. Один із фірмових випадів ледь не приніс успіх нашим в середині тайму. Та Микола Морозюк, вийшовши разом із Андрієм Ярмоленком на одного оборонця, не зумів вдало розпорядитися м'ячем. На останніх хвилинах у гостей був шанс уникнути поразки, але знову врятував Антон Каніболоцький. Підопічні Павла Яковенка зуміли зберегти мінімальну перевагу й досягти історичного успіху, вперше здобувши Кубок Валерія Лобановського.

Найкращим воротарем турніру став Антон Каніблоцький (Україна), оборонцем — Абдула Карміл (Туреччина), півоборонцем — Ярослав Ракицький (Україна), нападником — Бурак Чалик (Туреччина).

**Сергій МЕЛЬНИК.**



**На знімках: збірна України, переможець турніру; фрагмент фінального поєдинку.**
**Фото Павла КУБАНОВА.**

# Лише результати

**Футбол.** Чемпіонат світу-2010. Кваліфікаційний раунд. Європа.

**Група 3.** Словенія — Сан-Марино. 5:0. Словаччина —15, Північна Ірландія — 13, Словенія — 11, Польща —10, Чехія — 8, Сан-Марино — 0.

**Група 4.** Азербайджан — Німеччина. 0:2. Німеччина —19, Росія — 15, Фінляндія — 10, Вельс — 9, Азербайджан, Ліхтенштейн — по 1.

**Група 6.** Білорусь — Хорватія. 1:3 (Вєрховцов, 82 —Олич, 22, 83, да Сілва, 69).

Тренер збірної Хорватії **Славен Білич** після перемоги над командою Білорусі відзначив, що його команда продемонструвала гарний футбол і заслужила три очка.

— Це була дуже гарна гра. Ми знали, що вона буде напруженою. Ми домінували, були кращими і заслужили на перемогу. У суперника було мало шансів, але ті нечасті атаки були дуже небезпечними. У ці хвилини ми відчували серйозний тиск. Напевно, другий тайм був кращим для збірної Хорватії за весь час, що я нею керую. Сьогодні просто чудово зіграли наша півоборона і атака. Тому навряд чи суперникові варто звинувачувати себе. Незважаючи на поразку, у Білорусі ще є шанси. На нас чекає дуже важкий матч у відповідь 5 вересня в Загребі.

| | В | Н | П | М | О |
|---|---|---|---|---|---|
| **1. Англія** | **7** | **0** | **0** | **26—4** | **21** |
| 2. Хорватія | 4 | 2 | 1 | 15—7 | 14 |
| 3. Україна | 3 | 2 | 1 | 9—6 | 11 |
| 4. Білорусь | 3 | 0 | 3 | 15—10 | 9 |
| 5. Казахстан | 1 | 0 | 6 | 7—22 | 3 |
| 6. Андорра | 0 | 0 | 7 | 2—25 | 0 |

**Група 7.** Фарери — Франція. 0:1. Сербія — 18, Франція — 13, Литва — 9, Австрія, Румунія — по 7, Фарери —1.

**Група 9.** Норвегія — Шотландія. 4:0. Нідерланди — 21, Македонія, Шотландія — по 7, Норвегія — 6, Ісландія — 4.

Контрольні матчі національних збірних. Росія —Аргентина. 2:3. Нідерланди — Англія. 2:2. Вірменія —Молдова. 1:4. Чехія — Бельгія. 3:1. Албанія — Кіпр. 6:1. ПАР — Сербія. 1:3. Естонія — Бразилія. 0:1. Болгарія — Латвія. 1:0. Угорщина — Румунія. 0:1 (Гіоане, 42). Люксембург — Литва. 0:1. Мальта —Грузія. 2:0. Швеція — Фінляндія. 1:0. Данія — Чилі. 1:2. Австрія — Камерун. 0:2. Ірландія — Австралія. 0:3. Ліхтенштейн — Португалія. 0:3. Чорногорія —Вельс. 2:1. Польща — Греція. 2:0. Боснія — Іран. 2:3. Північна Ірландія — Ізраїль. 1:1. Швейцарія —Італія. 0:0. Ісландія — Словаччина. 1:1. Македонія — Іспанія. 2:3.

# Кара турецька...

**Футбол.** Контрольний матч національних збірних. **Україна — Туреччина. 0:3. Голи:** Шанлі, 58, Четін, 63, Гаміт Алтинтоп, 65.

**Україна:** Шовковський, Мандзюк, Кучер, Русол (Чигринський, 46), Шевчук (Ярмаш, 46), Тимощук, Гай (Назаренко, 46), Ротань, Калиниченко (Гусєв, 46), Гоменюк (Мілевський, 46), Селезньов (Шевченко, 46). **Тренер** — Олексій Михайличенко.

**Туреччина:** Волкан Демірель, Четін, Гакан Балта, Гекган Зан, Гекган Генул (Саріоглу, 80), Гаміт Алтинтоп, Арда (Койбаші, 86), Сагін (Галіл Алтинтоп, 83), Айган Акман (Гюльселам, 46), Нігат (Їлдирим, 46), Шанлі (Казім-Річардс, 69). **Тренер** — Фатіг Терім.

**Арбітр** — Дарко Чефері (Словенія).

12 серпня. Київ. Стадіон імені Валерія Лобановського. 8 500 глядачів. 20 градусів.

Дива та й годі. Здавалося, в другому таймі господарі мали значно посилити гру. Підстави? Рівна гра в першому, а після перерви на заміну вийшла одразу група начебто найсильніших наших виконавців. І на тобі —три грубих провали в обороні, і за якихось сім хвилин нам забили три м'ячі! Ну просто кара турецька — та й годі. Українські футболісти, висловлюючись боксерською термінологією, поплили після таких потужних ударів. Повна розбалансованість і розгубленість. Лише трохи згодом оговталися. Але надто деморалізованим гравцям наздоганяти було марно.

— Ми діяли злагоджено, — прокоментував матч **Фатіг Терім**. — І, незважаючи на товариський статус зустрічі, мене порадувало, що наша команда залишала українській дуже мало простору. Обіграти вашу збірну в Україні дуже непросто, але я завжди вимагаю максимального результату. Вже в дебюті матчу я очікував такого результату, бо ми грали дуже добре.

Тут можна посперечатися з шановним тренером. Очікувати і здійснювати — різні категорії. Можна також нагадати панові Теріму, як п'ять років тому в офіційному (а не товариському!) матчі кваліфікації до ЧС-2006 на стадіоні «Фенербахче» в Стамбулі українці під орудою Олега Блохіна перемогли господарів 3:0. Либонь, тодішній наставник турецьких футболістів Ерсун Янал також вимагав максимального результату. Річ в іншому: команда грає так, як їй дозволяє суперник. Цього разу наші дозволили надто багато...

Але, як то кажуть, повернімося до наших баранів. Дехто з племені невиправних оптимістів стверджуватиме, мовляв, і в такій ситуації слід шукати позитивні моменти. Як аргумент наведе те, що досить добре зіграв Шовковський, котрий у першому таймі принаймні в чотирьох епізодах (на 21-й, 29-й, 40-й і 44-й хвилинах) рятував команду від голу. Звичайно, так, але, як радив класик футболу, гляньмо на табло, де все написано. Воно зафіксувало цілком справедливий результат матчу, який наша збірна разом із своїми уболівальниками просто провалила.

До офіційних поєдинків проти Андорри (5 вересня вдома) і Білорусі (9 вересня на виїзді) бажано зробити серйозний аналіз того, що відбулося позавчора на динамівському стадіоні. І забути весь цей жах. Особливо тим, кому доведеться грати в синьо-жовтій формі.

**Віктор БРАНИЦЬКИЙ.**



*Микола Морозюк заробив пенальті та впевнено його реалізував*

# Археологи знайшли жертовник,

## біля якого захоже на волинські терени плем'я готів (давніх германців) повсякчас вимолювало у двох божків погоду на збір урожаю, удачу на промисел та захист від ворогів

Не перестає дивувати археологів урочище Шанків Яр біля села Хрінники Демидівського району. Серед раніше знайдених тут реліквій — амфора з зображенням рала, яка змінила наукову думку про перший малюнок землеробського знаряддя праці; виготовлена з так званого біметалу (сплаву золота, срібла, свинцю та бронзи) фігурка божка Сараписа, придуманого греками з метою зближення з єгиптянами приблизно у III—II століттях до нашої ери; древній тризуб, якому 2700 років.





У цьому сенсаційному переліку зайняла місце і цьогорічна знахідка, про яку, власне, мріє кожен археолог: масштабна (з півсотнею місць для житла) поселенська місцина племен готів, у центрі якої збереглися залишки древнього жертовника.

— Це поселення готів II—IV століть нашої ери, — розповідає заступник директора Інституту археології НАН України, керівник археологічної експедиції Денис Козак. — Нам і раніше (а розкопки ведуться тут більш як півтора десятка років) траплялися окремі готські ознаки. Наразі ж їх маємо цілу низку: срібні монети (у тому числі й римські), старовинна зброя — бойова сокира-кельт, жіночі прикраси-обереги (намистини з бурштину). Ще одним оберегом виявився знайдений срібний дзвіночок, який ще й досі дзвонить. Щоправда, ця знахідка стосується періоду Давньої Русі й датується X століттям. Цікаво, що жінки носили на собі по кілька таких прикрас. Вважалося, що цей дзвін відлякує злих духів.

А найбільший інтерес в археологів викликав унікальний жертовник, у якому залишилися останки принесених у жертву тварин. Дослідники розкопали навіть місце, куди зливали жертовну кров. Знахідка, як стверджує Денис Козак, стала ще одним доказом того, що готи поклонялися двом божкам — для них і приносили жертви. Жертовник, який виявили під час розкопок, — пірамідальної форми. Орієнтований він по сторонах світу і складається з трьох ярусів. Із самого верху — глиняний майданчик площею три на чотири метри. Загалом на тому місці, де ведуться розкопки, колись, найімовірніше, знаходилося до півтори сотні жител. Тобто, за сучасними мірками, ціле село. Це поселення було торгово-релігійним центром, і багато будинків використовувалися як склади для товарів. Саме сюди звозили продукти для обміну і торгівлі, сюди припливали купці з півдня. Вони привозили зброю, прикраси, монети, обмінювали їх на зерно, мед, дьоготь, рибу.

Загалом нинішня експедиція дала чимало доказового матеріалу про існування на тутешніх теренах готів і їхній спосіб життя.

**Євген ЦИМБАЛЮК,**
**Олександра ЮРКОВА.**

Рівненська область.

**На знімках: археологи на місці готського поселення в урочищі Шанків Яр; керівник експедиції Денис Козак.**

**Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.**

# ПАРАД ПОРАД

№ 151 (4651) П'ЯТНИЦЯ, 14 СЕРПНЯ 2009




На більшій частині території України утримається мінлива хмарність, без опадів, лише вночі у північних, центральних областях та місцями в карпатському регіоні короткочасні дощі, подекуди грози. Вітер західний, північно-західний, 5—10 м/с.
Нічна температура у більшості регіонів становитиме 12—17°, на узбережжях морів до 19°, у західних областях 9—14° тепла. Вдень термометри покажуть 21—27°, у південній частині 25—30° тепла.

## ЦЬОГО ДНЯ, 14 СЕРПНЯ

❐ 1385. Кревська унія. Угода між Польщею та Великим князівством Литовським про об'єднання в єдину державу. ❐ 1581. Закінчено друкування Острозької Біблії — першого повного перекладу Біблії на давньоукраїнську мову. ❐ 1918. У Могилів-Подільському повіті (теперішня Вінниччина) спалахнуло збройне повстання проти австро-угорських та німецьких військ. ❐ 1930. В СРСР запроваджено загальну обов'язкову початкову освіту. ❐ 1934. Не стало Петра Чардиніна, одного з перших українських кінорежисерів (фільми "Тарас Шевченко", "Тарас Трясило"). ❐ 1943. Розпочалась Донбаська наступальна операція радянських військ.

БАБУСИНІ РЕЦЕПТИ

## Вилікує хвороби гіркий полин

Наприкінці серпня, на початку вересня на лугах і в степу збирають гіркий полин. Цю траву вважають бур'яном, її відмітна риса — сильний запах і гіркота.

Ще в стародавні часи під час епідемій чуми, холери й тифу слов'яни обкурювали полином хати. В українських селах його і тепер розстеляють по кутках — це чудово відлякує комах, ароматизує і знезаражує повітря в приміщенні.

Траву треба зрізати, попередньо надягнувши рукавички, адже рослина токсична. В один пакет кладуть корінці, а в другий — стебла і листя.

Сировину сушать на горищі, розстеляючи на папері, або під навісом, щоб вона добре провітрювалася.

* Полин лікує гнійні рани і виразки. Бабуся казала, що під час Великої Вітчизняної війни в санчастині робили відвари з полину. В них проводили знезаражування — відмочували бинти й промивали рани. Такий ранозаживляючий засіб урятував не одне життя.

* У разі грибка на нігтях або ступнях корисно робити ванночки зі стебел полину. Потримавши в них ноги по двадцять хвилин, буквально протягом декількох днів ви позбудетеся хвороби.

* Для лікування жирної шкіри, покритої вуграми, можна приготувати відвар для ополіскування. Дві столові ложки полину гіркого заливають двома склянками води. Кип'ятять п'ять-десять хвилин на повільному вогні. Прохолоджений відвар проціджують і ополіскують ним чисту шкіру.

* Чай з полину поліпшує апетит. Чайну ложку дрібно нарізаного полину заливають у чайнику півлітрою окропу. Настоюють протягом двадцяти хвилин. П'ють по 1/4 склянки тричі на день за тридцять хвилин до прийому їжі. У такий чай бажано додавати мед — за смаком.

Якщо ви вирішили лікуватися полином, перед початком обов'язково проконсультуйтеся з лікарем на поєднання рослини з іншими препаратами й особливостями вашого організму, дізнайтеся про дозування, необхідне вам.

**Вікторія ЧЕРНЯВСЬКА.**
Київ.

**Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА. Свої поради надсилайте на e-mail: let@golos.com.ua.**

# Щедрий місяць

САД І ГОРОД

Наші сади вже наповнені ароматом яблук, розквітлих троянд, сонячних рудбекій, а на столі — страви з перцю, баклажанів, томатів, приправлені пряним листям васильків та естрагону. Але не поменшало й турбот.

Потрібно придивитися до молодих посадок плодових: яблунь, груш, абрикосів, вишень. У цьому місяці вони закінчують свій ріст. Для підвищення зимостійкості їх непогано підживити фосфорно-калійними добривами. Після цього припиняють розпушування пристовбурних кіл і, у багатьох випадках, поливи.

Якщо листя й плоди на ділянці заражені паршею (особливо після дощового літа), обприскайте дерева й грунт під ними розчином сечовини (500 грамів на 10 літрів води).

Протягом місяця збирають урожай обліпихи, поки можливий сухий відрив ягід (пізніше вони м'ятимуться).

У серпні не можна баритися зі збиранням ягід смородини і порічки. Бо інакше не тільки губиться їхня поживна цінність, а й створюються менш сприятливі умови для закладання гарних бруньок під урожай майбутнього року.

Якнайнижче, не залишаючи пеньків, вирізують пагони малини, які вже відплодоносили, одночасно видаляючи слабкі, уражені шкідниками й вірусними хворобами. Верхівки однолітніх пагонів у середині місяця прищипують, щоб прискорити їх поліпшити визрівання.

Друга половина серпня — найкращий час для посадки суниці. У будь-якому разі закінчити цю роботу необхідно не пізніше початку вересня — інакше рослини не встигнуть добре вкоренитися до настання стійких морозів. Посадку можна робити традиційно — рядками через 60—65 см, між рослинами 30 см. У лунки закладати перегній, чайну ложку суперфосфату, жменю попелу, все це перемішати, присипавши невеликим шаром землі, полити лунки і до, і після посадки.

Не варто залишати поза увагою овочеві культури, адже після Медового Спаса будуть холодні роси.

Можна вибірково збирати буряк, моркву, стебла дозрілого гороху, ранньої квасолі — не висмикуйте, просто зрізуйте, нехай корені продовжують збагачувати землю. А капусту рихлять і поливають.

Цибулю збирають, коли бадилля пожовкне й ляже, часник — одразу ж, як тільки в нього пожовкне листя. Прибрану на грядці цибулю залишають тут же на 5—7 днів для дозрівання, а потім досушують у добре провітрюваному приміщенні.

Зривають хворе листя, не даючи розгулятися фітофторі на томатах і антракнозу на огірках. Прищипують верхівки пагонів кущів томату, одночасно видаляють всі квіткові кисті, на яких плоди не встигнуть сформуватися.

Стежать за станом декоративних чагарників, живоплотів, газонів. За необхідності вкорочують гілки, рихлять грунт, скошують траву, поливають. У троянд, бузку й інших щеплених рослин вирізають дику поросль секатором або садовим ножем біля основи, попередньо звільнивши кореневу шийку від землі.

Останній раз підгодовують багатолітні рослини й чагарники розчином фосфорних і калійних добрив: в 10 л води розчиняють суперфосфату 30 г, калійної солі 20 г. Таку кількість розчину вносять на метр квадратний. Це сприяє кращій закладці й визріванню бруньок, здерев'янінню пагонів і морозостійкості рослин.



Квіти також потребують уваги — підгодуйте півонії, рудбекії, ехінацею, айстри, фінікії. А під цибулинні готуйте грунт: перекопайте, внесіть добрива, річковий пісок. Наприкінці серпня можна приступати до посадки дрібноцибулинних, а великоцибулинних — у вересні.

**За матеріалами: www.dachnikam.ru.**
**Фото Олександра КЛИМЕНКА.**

# Якщо тварина загубилася…

ЗООХАЩІ




Інколи трапляється, що домашні улюбленці — жваві й енергійні, відбігаючи нібито на кілька кроків, безслідно зникають. Господарі у паніці часто не знають, що робити. Тож наші поради стануть їм у пригоді.

Якщо ви загубили тварину, передусім треба звернутися на телефон гарячої лінії комунального підприємства «Центр ідентифікації тварин»: (044) 332-12-34. У тому разі, якщо ваш улюбленець зареєстрований у центрі та має на ошийнику жетон з реєстраційним номером, залиште інформацію про загублену тварину. На жетоні містяться відомості про власника та про тварину, які занесено до єдиної загальної електронної бази даних непродуктивних тварин у Києві.

Можете також зателефонувати до служби «Порятунок» комунального підприємства «Притулок для тварин» за телефоном (044) 272-49-92 і залишити свої координати та дані про тварину.

Обов'язково розмістіть якомога більше оголошень у своєму районі, в магазинах, зоомагазинах, ветеринарних лікарнях. Розпитайте двірників. Дайте оголошення до газет, в Інтернеті.

Для власників тварин нині пропонується новий метод ідентифікації тварин — легкий у застосуванні та безболісний. Він забезпечує швидку й безпомилкову ідентифікацію тварини. Це номер, який не підлягає підробці та залишається з твариною протягом усього життя. Цей метод передбачає імплантацію чіпів під шкіру тварини.

Якщо ваша тварина раптом загубилася, за допомогою сканера у ветеринарних клініках, станціях вилову тварин, клубах її безпомилково ідентифікують і повернуть. Це також має значення, якщо ви хочете перевезти свого улюбленця на територію іншої країни.

**Джерело: КП «Центр ідентифікації тварин».**

БАТЬКАМ НА ЗАМІТКУ

## Зошити першокласникові

* Купуючи перші в житті дитини шкільні зошити, запитайте в неї, яким зошитом вона хотіла б користуватися на уроці, приміром, читання, математики чи природознавства. Першокласники зазвичай хочуть іти в школу й навчатися. Тому вони скоріше виберуть веселі тони й малюнки, що допомагатимуть їм у навчанні.

Колір і малюнок обкладинки теж важливі — це впливає на настрій учня, його увагу й навіть на ставлення до предмета.

* Якщо ви помітили, що дитина вибирає темні й нудні кольори та сюжети, замисліться над її вибором і допоможіть підібрати світліші й радісніші.

* Зверніть увагу на якість паперу. Він має бути матового білого або кольору слонової кості, досить товстий і гладенький, а сторінки — чітко розліновані.

* Обкладинка також важлива. Бажано, щоб вона була виготовлена із щільного й не глянсового паперу (тобто — не блискучого). Оскільки зошит із глянсовою обкладинкою швидко втрачає парадний вигляд і стає неохайним. Добре, якщо на обкладинці є рамочка з лініївками, куди можна вписати, з якого предмета цей зошит, а також прізвище та ім'я учня.

* Потурбуйтеся, щоб колір обкладинки був стриманий, спокійний, а малюнок відображав пейзаж або гарних тварин.

**Радила психолог Тетяна ГУРЛЄВА.**


Редактор номера Віктор НІКІПЄЛОВ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2009 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.
Зам. 1528

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»